

Žinios iš Lietuvos - Elta

Derybų delegacijos nariai nesutaria dėl Brazausko formuluočių

Vilnius, rugpjūčio 2 d. (Elta) - Pasak Rusijos Užsienio reikalų ministerijos informacijos departamento direktoriaus Gregorij Karasin, artimiausiu metu įvyks prezidentų Boris Jelcino ir Algirdo Brazausko susitikimas. Tai jis pareiškė penktadienį spaudos konferencijoje Maskvoje.

Diena prieš tai Maskvoje lankėsi Lietuvos užsienio reikalų ministras Povilas Gylys. Jis, be kita ko, susitiko ir su Rusijos derybų delegacijos vadovu Viktor Isakov, kuris žurnalistams po to sakė, jog svarstant Lietuvos ir Rusijos sutarties dėl kariuomenės išvedimo tekstą, Lietuva pritarė Rusijos norams ją greičiau pasirašyti.

Lietuvos ir Rusijos sutartis buvo paruošta pasirašyti užpernai rugsėjo mėnesį, tačiau, kilus nesutarimams dėl žalos Lietuvai atlyginimo, atidėta. Tuo metu gynybos ministrai pasirašė kariuomenės išvedimo tvarkaraštį, kurį Rusija visą laiką vykdė. Kariuomenė bus baigta išvesti iki šių metų rugpjūčio pabaigos.

Povilas Gylys „Lietuvos ryto“ dienraščiui pasakė, jog vienos dienos vizito į Maskvą metu jokių sprendimų dėl sutarties pasirašymo nepriimta. „Mes tik svarstėme tokią galimybę. Susitikimo metu aiškiai pasakyta, kad galutinį sprendimą padarys prezidentas“, pareiškė jis.

Penktadienį vakare Povilas Gylys kalbėjosi su atostogaujanti prezidento Algirdo Brazausko, tačiau apie pokalbio rezultatus nepranešama.

Rusijos užsienio reikalų ministerija davė nurodymą ministerijoms ir žinyboms nesudarinti su Lietuva jokių susitarimų, kol nebus pasirašyta sutartis dėl kariuomenės išvedimo.

Pataisytą sutarties tekstą prezidentas Algirdas Brazauskas prieš mėnesį pasiuntė prezidentui Borisui Jelcinui. Joje, pasak prezidento Brazausko, reikalaujama atlyginti Lietuvai Sovietinės Rusijos padarytą žalą nuo 1940 metų, tačiau kiek kitokiomis formulėmis, negu buvo anksčiau sutarties projekte.

Susidariusią padėtį rugpjūčio 2 d. numato svarstyti Lietuvos valstybinę derybų su Rusija delegaciją. Dalis jos narių nesutinka su prezidento Brazausko padarytomis formulėmis sutarties projekte. Dar kiti delegacijos nariai skaito, kad dabar sutartis dėl kariuomenės išvedimo nereikalinga, o žalos atlyginimo klausimai turi būti atskiri derybų objektai.

Pabaltijo transporto ministrai ragina panaikinti muitines savo tarpe

Baltijos šalių transporto ministrai pasirašė deklaraciją, kurioje raginama panaikinti kliūtis keleiviams ir kroviniams šių valstybių pasieniuose. Ministrų konferencija, kurioje dalyvavo Europos Bendrijos ir Pasaulio Banko, Europos Investicijų Banko bei Europos Rekon-

strukcijos ir Plėtros Banko atstovai, praėjusį savaitgalį vyko Vilniuje.

Ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius konferencijoje kalbėjo, jog geriausia būtų panaikinti muitines tarp Baltijos šalių.

Kitame dokumente ministrai deklaravo, kad Baltijos šalių uostai atviri taikiems pasaulio laivams ir garantuojamas krovinių pervežimas iš Vakarų į Rytus bei iš Rytų į Vakarus.

Baltijos valstybės suderino transporto plėtojimo prioritetus. Pirmenybė teikiama geležinkelio linijai per Vilnių, Rygą ir Taliną iki St. Peterburgo rekonstruoti ir pralaidumui didinti. Tarp prioritetinių darbų numatytas tiesimas Via Baltica magistralės iš šiaurės į pietus su atšaka į Kaliningradą.

Europos Bendrijos atstovai ragino neatidėlioti konferencijoje aptartų projektų įgyvendinimo, o į darbinis pasitarimus kviešti Rusijos atstovus.

Paminėtos Medininkų tragedijos metinės

Rugpjūčio 31 dieną Vilniuje ir Medininkuose pažymėtos Lietuvos policininkų ir muitininkų žuvimo antrosios metinės. Tą kartą naktį iki šiol neišaiškinti žudikai nušovė septynis Lietuvos-Baltarusijos pasienyje budėjusius „Aro“ būrio ir kelių policijos darbuotojus bei muitininkus. Sunkiai sužeistas į galvą buvo Tomas Šernas, tačiau jo gyvybę medikams pavyko išgelbėti. Dabar Tomas Šernas gydomi Vokietijoje.

Šeštadienį šventųjų Petro ir Povilo bažnyčioje už žuvusius buvo aukojamos šventos Mišios. Po to gedulinga procesija nuvyko į Antakalnio kapines. Gedulo minėjime prie žuvusiųjų kapų kalbėjo ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius, vyskupas Juozas Tunaitis.

Žuvusiųjų atminimas pagerbtas ir Medininkų pasienio poste.

Lietuvos vidaus rinkoje uždrausta prekyba užsienio valiuta

Ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius, Lietuvos Banko valdybos pirmininkas Romualdas Visokavičius ir Prekybos ir pramonės ministras Kazimieras Klimašauskas pasirašė nutarimą, kuriuo nuo rugpjūčio 1 d. vidaus rinkoje, įskaitant ir turgavietes, uždrausta pirkti ir parduoti prekes, taip pat teikti paslaugas už užsienio valiutą. Visos įmonės bei asmenys privalo pirkti ir parduoti prekes, taip pat teikti paslaugas tik taisyklų.

Prekių ir paslaugų kainos įmonėse, spaudoje, per radiją, televiziją, reklaminiuose stenduose nurodomos tik litais.

Komerciniams bankams įmonių pavidavimu leista supirkti konvertuojamą valiutą ir ją parduoti bankų nustatytu rinkos kursu, taikant ne didesnę kaip 4% maržą.

Kai armėnų apgyventas Azerbaidžano apsuptas Nagorno-Karabachas pradėjo kovą, kurdami koridorius su Armėnija, azerbaidžaniečiai bėgo iš savo miestelių, prieš juos užimant armėnams. Čia seneliai azerbaidžaniečiai, kurie nepajėgė pabėgti per kalningą kraštą, yra armėnų laikomi įkaitais nuo balandžio mėnesio Stepankert miestelyje Azerbaidžane netoli Nagorno-Karabachio sienos. Iš Rusijos ginklus perka ir armėnai ir azerbaidžaniečiai.

Vokietija turi spręsti su Rusija nacių žalos kompensacijas Lietuvoje

Vilnius, rugpjūčio 2 d. (Elta) - Seimo opozicijos - Tėvynės Santaros koalicijos vadas Vytautas Landsbergis Rusijos derybų su Lietuva delegacijos Vado Viktor Isakovo praėjusią savaitę padarytą pareiškimą dėl tariamai neaktyvios Lietuvos

Vilniaus ir Šalčininkų savivaldybėse beveik visas tarybos vietas gavo lenkai

Seimo narys Romualdas Ozolas spaudos konferencijoje teigė, kad praėjus daugiau kaip metams po bandymų Vilniaus krašte sukurti lenkų nacionalinę teritorinę autonomiją, čia vėl pradėjo ryškėti separatizmo tendencijos. Jo nuomone, prie to daug prisideda Lietuvos Lenkų Sąjunga. Po praėjusią savaitę vykusio rinkimų į Vilniaus ir Šalčininkų rajonų tarybas ji praktiškai gavo beveik visas vietas savivaldybėse.

Romualdas Ozolas pabrėžė, kad Vilniaus rajono taryboje iš 24 Lenkų Sąjungos atstovų 16 buvo pernai už neteisėtą veiklą paleistos tarybos deputatai, o dar 7 iš pastarųjų tiesiogiai dalyvavo, kuriant lenkų autonomiją. Taryba dabar stengiasi vadovaujančiuose rajono poste visus lietuvių tautybės žmones pakeisti vietiniais lenkais, sakė rajono savivaldybės deputatas Romas Remeika.

Romualdo Ozolo nuomone, „Dabartinė Lenkų Sąjunga veikia ir jos frakcijos Seime faktinė ir juridinė padėtis rodo, kad Lenkų Sąjunga tapo nebe kultūrine organizacija, o politine partija ir reikalauja visapusiško juridinio įvertinimo“.

„Vilniaus rajono savivaldybėse demokratiska darosi tai, kas lenkiška, o antidemokratiška - tai, kas trukdo lenkiškumui viešpatuoti“, konstatavo Romualdas Ozolas. Jo nuomone, Lenkų sąjungos tikslas perimti valdžią Vilniaus rajono savivaldybėje baigiamas realizuoti, o „Lietuvos valdžios interesus pasirašyti sutartį su Lenkija ir gražiai priimti lenkų kilmės popiežių sukuria palankias sąlygas Lenkų sąjungos spaudimams“.

derybų pozicijos pavadino „dainele iš seno repertuaro“.

Anot Vytauto Landsbergio, panašių pareiškimų, kuriuose teigiama, jog tarpvalstybinės derybos dažnai vilkinamos „ne dėl Rusijos kaltės“, yra buvę ir anksčiau, tik tuomet tokia propagandinė kova prieš Lietuvą sužlugdė. Vytauto Landsbergio nuomone, dabartinei valdžiai ar užsienio reikalų ministerijai, kaip ir anksčiau, reikėtų rengti dokumentų „baltąją knygą“, iš kurios aiškiai matytųsi, kaip vyksta derybos arba kodėl jos nevyksta, kas dėl to kaltas.

Opozicijos vadas pažymėjo, kad lietuvių, rusų ir anglų kalbomis išėjusios trys tokios knygos buvo efektyvus propagandinis ginklas prieš Rusijos išpuolius Lietuvos atžvilgiu.

Komentuodamas pranešimus apie tai, kad Vokietija nesutin-

kanti mokėti kompensacijų už Lietuvai ir jos žmonėms nacių okupacijos metais padarytą žalą, motyvuodama tuo, jog visos reparacijos išmokėtos tuoj po karo buvusiai Sovietų Sąjungai, Vytautas Landsbergis nurodė, kad „išmokėta ne tam, kam reikėjo“. Todėl klausimą, kaip sureguliuoti šį reikalą, reikėtų spręsti Vokietijos ir Rusijos, o gal net ir trišaliame susitikime.

Vytautas Landsbergis pareiškė susirūpinimą Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininko Kazio Bobelio pateikta informacija apie suintensyvėjusią Rusijos piliečių persikėlimą į Karaliaučiaus sritį. Jei prasidėtų gausus vokiečių kėlimasis į šią sritį, tuomet būtų galima numatyti čia naujų etninių konfliktų tarp atvykstančių vokiečių ir ten apsigyvenusių rusų. Vytauto Landsbergio nuomone, tai pateiktų Rusijos kariuomenės buvimą tame krašte, nes kitu atveju sunku būtų pateisinti „geležinio kumščio“ egzistavimą Europos centre.

Nusikaltėliai gali imtis atsakomųjų veiksmų

Vilnius, rugpjūčio 2 d. (Elta) - Lietuvos generalinio prokuroro Artūro Paulausko nuomone, energingi policijos ir prokuratūros veiksmai prieš nusikaltėlius jų aplinkoje sukėlė pastebimą reakciją. Kai kas pradėjo slapstytis, o keletas didesniųjų vadų išvyko į kaimynines ar tolimesnes užsienio šalis. Jie tikisi saugiai pragyventi iki sausio mėnesio, kol nustos galiojęs laikinasis įstatymas, dabar leidžiantis dviem mėnesiams sulaikyti asmenį, kuris, pareigūnų nuomone, gali padaryti sunkių nusikaltimų. Tačiau, pasak A. Paulausko, yra duomenų, jog prievartavimo duoklėmis vadų paliktiems pavaduotojams pavesta kelti netvarką, imtis atsakomųjų akcijų.

Laikinas įstatymas, leidžiantis iš anksto izoliuoti įtariamus galimais nusikaltimais, susilaukė prieštaringo vertinimo. Baiminamasi, kad jis bus panaudojamas prieš komercinius, politinius priešininkus. Generalinis prokuroras pažymėjo, kad tikslią sulaikymo trukmę nustato tam sankcija duodantis prokuroras, prieš tai

susipažinęs su medžiaga, suteikiančia pagrindą asmenį sulaikyti.

Turimais duomenimis nusikaltėlių grupuotės yra labai stiprios, pasak generalinio prokuroro. Kai kas nors yra areštuojamas, bandoma daryti įtaką liudininkams, pareigūnams.

Ekspertų nuomone, neteisėtai nusikaltėlių pelnas jau siekia šimtus milijonų litų. Praturtėję nusikaltėliai biznio veikėjai gali mokėti didelius atlyginimus kvalifikuotiems finansų, teisės specialistams ir ignoruoti įstatymus.

— John Demjanjuk, sekmdienį jau susipažinęs ir laukdamas išleidžiamas skristi į Ukrainą, gavo žinią iš Izraelio Aukščiausiojo Teismo, jog jo išleidimas dar atidedamas porą dienų, kol teismas apspres, ar užvesti naujas bylas prieš jį, kaip dirbusio kitose koncentracijos stovyklose. Pirmadienį, tačiau, pagrindiniai Jeruzalės laikraščiai rašė, jog teismas nutarė Demjanjuką nebelaikyti, kol bus sudarytos naujos bylos. Oficialaus nutarimo iš teismo dar laukiama.

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Lietuva rizikuoja netekti JAV pagalbos

Washington, DC, liepos 28 d. - JAV Kongreso komisijos šiuo metu peržiūri JAV užsienio pagalbos teikimo politiką. Numatoma, kad iki 1994 m. vasaros jau bus išleisti nauji įstatymai pagalbos teikimui reguliuoti, kad JAV lėšų skirstymas geriau atitiktų JAV užsienio politikos tikslus.

Kaip praneša JAV Lietuvių Bendruomenės Visuomeninių reikalų įstaigos vedėja Asta Banionytė iš Washingtono, vienas toks posėdis įvyko š.m. liepos 26 dieną. JAV Atstovų rūmų Užsienio reikalų komiteto posėdį sušaukė jo pirmininkas kongresmanas Lee Hamilton (D-IN). Trys ekspertai, davę liudijimus komiteto posėdyje, rėmėsi Valstybės sekretoriaus pavaduotojo Clifton Wharton pranešimu apie JAV Valstybės departamento bei JAV užsienio pagalbos organizacijos USAID pertvarkymą bei JAV Sąskaitų biuro raštinės pranešimu apie USAID veiklą.

Svarstyti pagalbos tikslai ir priemonės

Pirmininko Lee Hamilton prašymu, apklausa svarstė JAV pašalpos užsieniui tikslus, kas turi valdyti užsienio pagalbos programas - Valstybės departamentas ar USAID įstaiga, kurioms šalims teiktina pagalba, kaip geriausiai užtikrinti, kad pagalba gautų tie, kuriems ji taikoma, kurios programos efektyviausios, ar naudinga pagalbos perdavimą pavesti privačioms įstaigoms, kuria kryptimi pasukti pagalbą ateityje.

Lietuvių Bendruomenės Visuomeninių reikalų raštinės vedėja Asta Banionytė gale išsmaus pranešimo padaro kelias išvadas. 1992 metais Lietuva visą JAV skiriama techninę pagalbą gavo per JAV programą padėti Rytų Europai - SEED. Tai buvo mažiau, negu 10 milijonų dolerių. Lietuva tais metais taip pat susilaukė pagalbos per JAV maisto pagalbos programas. Tuo tarpu nėra duomenų 1993 metams.

JAV pagalbos teikimo politika žymiai pasikeis

Išgirdus tris valandas trukusius liudijimus ir įvairias rekomendacijas, Banionytė rašo, jog JAV politika užsienio pagalbos teikimui 1994 metais žymiai pasikeis. Baigiamosiose išvados Banionytė rašo: „Nebent Lie-

Lietuvoje sumažėjo krovinių ir jų pervežimai

Vilnius, rugpjūčio 2 d. (Elta) - Sausio-birželio mėnesiais geležinkelio pervežta 18,3 milijonų tonų krovinių arba beveik 47% mažiau negu pernai per tą patį laikotarpį. Automobilijų transportu pervežimai sumažėjo 60%.

Lietuvos linijų lėktuvais per 6 mėnesius pervežta 101,800 keleivių, net 3,8 karto mažiau, negu pernai iki metų vidurio. Daugiausia keleivių skrido vakarų kryptimi - 58,800. Į Lietuvos aerodromus atskrido ir išskrido 4,411 Lietuvos bei užsienio kompanijų lėktuvais.

tuvos valdžia apsigrėš nuo savo dabartinės krypties, kurioje yra sulėtinamas valdžios įmonių privatizavimo procesas ir skatinami kolektyviniai ūkiai vietovėse, kuriose yra daug privačių ūkių, Lietuva rasi prielankas kurti nuo JAV tikslų, skiriančių pagalbą Rytų Europos užsienio kraštams.

Lietuvos Demokratinė Darbo partija, kuri dabar kontroliuoja Lietuvos Seimą, jau dabar vykdo demokratiją silpninančius veiksmus, pvz. uždėjo įvairius apribojimus Seimo mažumos partijoms, svarstė įstatymų projektus, kuriuo būtų skatinama spaudos cenzūra, bauginamos savivaldybės, varžomos Lietuvos piliečių teisės susirinkti ir naudotis žodžio laisve. Nors iš paduotų liudijimų neatrodo, kad Rytų Europos šalys būtų išbraukiamos iš JAV šelpinų šalių sąrašo, Lietuva yra pavojuje nebeatitikti paskirų šalpos programų kvalifikacijų ir tad gali nustoti tu programų duodamos pagalbos. O tu programų skirstoma pagalba vis griežčiau žiūrės, kad remtų tik ryškiai demokratiškas šalis, o ne diktatūras.

Fondas skatina privatų verslą

Šviesiausias reiškinys Lietuvai tuo tarpu, kaip rašo Banionytė, yra Baltijos verslo fondo (Baltic Enterprise Fund) sukūrimas, kuris ateinančių 6-8 mėnesių laikotarpy duos to regiono privačioms įmonėms lengvatinę paskolą. Tai žymiai paskatins Lietuvos privačių verslininkų kūrybingumą ir talentus. Tuomet, tikimasi, tai paskatins ir krašto gyventojų daugumą bei dabartinę valdžią galutinai atsakyti valstybės kontrolės ir stipriai remti privačių pramonės ir reformas, kad Lietuvos visuomenė vėl kontroliuotų savo valdžią.

Lozoraitis stebisi Vokietijos pozicija dėl reparacijų Lietuvai

Washington, DC, rugpjūčio 2 d. - Susitikęs su Vokietijos ambasadoriumi JAV Immo Stabreit, Lietuvos ambasadorius Stasys Lozoraitis išreiškė savo nusistebėjimą Vokietijos pozicija reparacijų Lietuvai klausimu.

Kaip praneša Lietuvos ambasada, amb. Lozoraitis pabrėžė, kad Vokietija niekuomet nebuvę pripažinusi Lietuvos inkorporacijos į Sovietų Sąjungą, todėl tam tikrų sumų išmokėjimas sovietams jokių būdu negali reikšti, kad taip buvo sutvarkytas ir kompensacijų Lietuvai klausimas.

Ambasadorius I. Stabreit buvo gana pesimistiškai nusiteikęs dėl Rusijos prezidento Boris Jelcino. Jo nuomone, už kelių mėnesių jo politinė bazė gali visiškai iširti.

KALENDORIUS

Rugpjūčio 3 d.: Nikodemas, Lidija, Manigirdas, Lengvinė.
Rugpjūčio 4 d.: Šv. Jonas Vianney, Domininkas, Perpetua, Gerimantas, Nemunė.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

ĮVAIRIOS VITAMINŲ
SAVYBĖS

DR. D. DEGĖSIS

Vitaminai yra organinės cheminės medžiagos, reikalingos mūsų kūno medžiagų apykaitai, kūno augimui ir geros sveikatos bei savijautos išlaikymui. Mokslininkai šiuo metu yra atpažinę 13 organinių cheminių medžiagų, kurios ir yra vadinamos vitaminais. Žmogaus organizme vitaminai reguliuoja chemines reakcijas, kurios maistą paverčia energija, vartojamą kūno organų ir audinių funkcijų palaikymui. Vitaminų didesnis dalis patenka į kūną su maistu, bet kai kurie vitaminai yra pagaminami pačiame organizme. Pavyzdžiui, vitaminą D oda pagamina saulės spindulių įtakoje, vitaminas K, biotinas ir pantotėpinė rūgštis (vitamino B komplekso dalis) yra pagaminami virškinamajame trakte esančių bakterijų.

1970 metų studijos parodė, kad tarp gerai balansuotos mitybos ir geros sveikatos yra ryšys. Žmonės, kurie valgo daug daržovių ir vaisių, mažiau serga vėžio ir širdies ligomis. Mokslininkai pradėjo analizuoti maistą ir tikrinti, ar maiste esančių mineralų ir vitaminų trūkumas riboja šiuos kuo kuriomis ligomis. Buvo pastebėta, kad vitamino D trūkumas siejamas su padidinta rizika sirgti vėžio liga, arba mineralo kalcio defektu organizme, sukeliančiu kaulų ligą, osteoporozę. 1980 metais Valstybinis Sveikatos Institutas pradėjo daugiau kreipti dėmesio į vitaminų tyrimus. Tokio vieno tyrimo metu buvo pastebėta, kad moterys, kurios valgė mažai daržovių (daugiausia neturtingos) sirgo gimdos kaklelio vėžiu dažniau, negu tos, kurios valgė pakankamą kiekį daržovių ir vaisių. Kraujo tyrimas parodė, kad jų kraujyje buvo mažai folinės (folic acid) rūgšties. Taigi folinė rūgštis apsaugo moteris nuo gimdos kaklelio vėžio. Kai kurios moterys po klimakterinio laikotarpio nustodamos kalcio (kalcio) kauluose susserga osteoporozę. Olandų mokslininkai tyrė 1,500 moterų 45-80 metų amžiaus, kurioms jie davė kasdieną vitaminą K. Šio gydymo metu kalcio išsiskyrimas iš kūno sumažėjo per pusę.

Šiuo metu daugiausia dėmesio susilaukia vitaminai C, E ir Beta-karotinas (vitamino A derivatas). Šie vitaminai turi

antioksidant savybes. Antioksidant – tai yra cheminės medžiagos, kurios stabdo audinių oksidacijos procesą ir tokiu būdu mažina molekulių, vadinamų *free radicals*, susidarymą organizme. *Free radicals* yra kūno celių metabolizmo liekanos, kurios trukdo normalias chemines reakcijas, skaldo DNA molekulę ir naikina kūno ląsteles. Mokslininkai vis daugiau pradeda įsitikinti, kad *free radicals* prisideda prie vėžio, širdies ir plaučių ligų išsivystymo bei kūno senėjimo.

Kanadoje praveistos studijos sugestijonuoja, kad vitaminas C ir E gali sumažinti kataraktos atsiradimo pavojų 50%. Po 65 metų amžiaus katarakta serga apie 20% žmonių. Valstybinio Akių Instituto mokslininkai mano, kad, jeigu kataraktos išsivystymą galima būtų uždelsti 10 metų, tai apie pusę kataraktos operacijų būtų nereikalinga. Vitaminas E tariamai apsaugo širdį ir nuo *free radicals* toksinio veikimo. Pagal Toronto General Hospital tyrimus, tris šimtus, kurie po širdies atakos dviejų valandų laikotaryje gavo vitamino E injekcijas, turėjo 78% mažiau širdies raumens pakenkto, negu buvo tikėtasi. Tyrimai taip pat rodo, kad vitaminas E pagreitina gijimą po širdies operacijų. Be to, pelės, kurios buvo šeriamos vitaminu E, turėjo mažiau plaučių ligų ir ilgiau gyveno.

Grynas vitaminas A didesniais kiekiais yra nuodingas organizmui, bet gryno vitamino gamtoje nėra. Jis gamtoje randamas Beta-karotino forma. Beta-karotinas organizmas paverčia į vitaminą A, bet tik tiek, kiek organizmui reikia. Beta-karotinas randamas daržovėse, pavyzdžiui, morkose ir žaliuose lapuose. Japonai ir norvegai valgo maistą, turintį daug beta-karotino. Pas juos randama mažiau plaučių, prostatos, krūties ir gimdos kaklelio vėžių sergančių, negu kituose kraštuose.

Harvard School of Public Health kartu su National Health Institute, norėdami patikrinti, ar beta-karotinas apsaugo žmogų nuo vėžio ligos, jau apie 10 metų stebi 22,000 vyresnio amžiaus gydytojų. Pusę jų ima 50 miligramų beta-karotino kas dieną, o kita

„Medicinos“ žurnalo redaktorių dr. Vaclovui Šauliui, 12 metų dirbusiam redaktoriaus darbą, ALGS valdyba įteikia žymenį. Iš kairės daktarai: K. Jablonskis, K. Ambrozaitis, A. Vanagūnas (pirminis), V. Šaulys, D. Variakojytė, G. Balukas.

pusė ima panašios spalvos, bet kreidos tabletes. Šis tyrimas yra labai objektyvus ir netrukus turėtų paaiškėti, ar beta-karotinas tikrai mažina vėžio ligos pavojų.

Visi ekspertai pripažįsta, kad valgyti vitaminus dideliais kiekiais nėra gerai. Ilgalais dideliais kiekiais vitaminų vartojimas kenkia sveikatai. Pavyzdžiui, vitaminas D, 50,000 vienetų imant kas dieną, sukelia raumenu, įskaitant ir širdies, raumens sukakėjimą. Arba vitamino A, 25,000 vienetų per dieną (dozė penkis kartus didesnė, negu rekomenduojama per parą) imant ilgėsnį laiką, išsivysto kepenų nekrozė bei plaukų slinkimas, galvos skausmai ir viduriavimas.

Niacinas, vartojamas cholesterolio mažinimui, 100 kartų dienos negu rekomenduojama dozė, gali sukelti pavojingas kepenų sutrikimus.

Senesni žmonės ne tik kad nemėgsta valgyti šviežias daržoves, bet dėl sumažėjusio skonio pojūčio jų apetitas būna sumažėjęs, todėl jų mityba būna kur kas blogesnė, negu jaunų žmonių. Jiems gana dažnai trūksta pačių reikalingiausių vitaminų, todėl senesniems vitaminų valgyti reikia daugiau ir ne truputį didesniais kiekiais, negu jauniems.

KAI UŽPUOLA
„JŪROS LIGA“

Neseniai Čikagos Vyresniųjų lietuvių centras (Seklyčia) ruošė išskyla-pasivažinėjamą laivą Mičigano ežere. Nors centro išvykos paprastai labai populiarios, nemažai nuolatinių dalyvių šį kartą pabūgo „jūros ligos“ ir neprisijungė.

Nors tai iš tikrųjų nėra liga, tačiau jos simptomai žinomi žmonijai nuo tų laikų, kai pirmasis žmogus išdriso leistas į kelionę vandens plotais, savo paties pasigaminu, primityviu laiveliu. Paveiktam „jūros ligos“, svaigsta galva, džiūsta lūpos ir burna, išpila šaltas prakaitas ir, žinoma, verčia vemti. Serga vyrai, moterys, vaikai ir net gyvuliai. Vienuose tyrimuose pastebėta, kad net žuvis, vežamos dideliam vandens indė laivu, turėjo kai kurias „jūros ligos“ žymes.

Jungtinių Amerikos Valstijų laivynas turi apie 600,000 jūreivių, kurie yra treniruojami ir pratinami ilgą laiką praleisti laivuose. Bet ir juos užpuola *mal de mer* (arba „jūros liga“), o kai kurie suserga kiekvieną kartą, kai reikia plaukti. Pasitaiko, kad dalis jūreivių turi būti atleidiama iš tarnybos, nes negali plaukti laivų.

Šie nemalonūs simptomai gali pasireikšti ne vien laive, bet skrendant, kai dėl atmosferos sutrikimų lėktuvas pradeda sūžėti arba labai kratyti. Yra kas blogesnė, negu jaunų žmonių, kurie blogai pasijunta, važiuodami automobiliu ar autobusu.

Iš tikrųjų *mal de mer* simptomai pasireiškia, kai pusiau svyras nervai, esantys vidinėje ausyje, yra per daug ir nenormaliai stimuliuojami. Laivo siūbavimas ir kilnojimas, kuomet horizontas „judą“ kita kryptimi, išsukia skirtingus signalus, siunčiamus į vidines ausies nervus, ir organizmas tuoj reaguoja į šį nenormalumą.

Nuo „jūros ligos“ apsiginti (arba bent sumažinti simptomus) vartojami keli būdai. Bet kurioje vaistinėje galima pirkti vaistų be recepto, tik juos reikia imti prieš plaukiant, kitaip neveikia. Gydytojai perspėja, kad vartojant *Dramamine*, *Bonine*, *Marezine* ir kai kuriuos kitus vaistus, visiškai negalima gerti alkoholinių gėrimų. Neblogai veikia palyginti nauji *Scopolamine* lipinukai, užlipinami už ausų, bet kai kurie žmonės pasidaro labai jautrūs šviesai.

Gydytojai pataria: negerti alkoholio net ir neimant vaistų nuo „jūros ligos“, nes alkoholis paveikia vidinės ausies nervus ir galva svaigsta; neatsigulti, nes judant greičiau organizmas prisitaiko prie laivo siūbavimo; neskaityti ir nedirbti smulkių, daug dėmesio reikalaujančių darbų; būti laivo viduryje ir stengtis matyti platų horizontą (kajutėje greičiau susergerama kaip tik dėl to, kad yra uždaras patalpa). Svarbiausia – nebijoti „jūros ligos“ ir nesugadinti norimų atostogų. Kartais baimė yra didesnė liga už tą dalyką, kurio žmogus bijo. Tik apie 10% plaukiančių į ilgesnes keliones suserga „jūros liga“, nes dabar didieji keleiviniai laivai yra taip statomi, kad supimo beveik

nejaučiama. Daugelis vyresnių lietuvių turbūt prisimena pirmąją kelionę per Atlantą kariniais Amerikos laivais, bet prabangiųose keleiviniuose laivuose situacija visai kitokia. O, žinoma, poros valandų kelionė Mičigano ežere tikrai problemų nesukeltų.

Panaudota medžiaga: „Chicago Sun-Times“, Medlife skyrius (liepos 26 d.).

DAUG NORINČIŲ
STUDIJUOTI MEDICINĄ

Šiais metais į University of Chicago Medicinos mokyklą paduoti 6,684 prašymai. Tai net 72% daugiau kaip pernai. Tačiau mokykloje yra tik 300 vietų naujiems studentams. Kitose Amerikos medicinos mokyklose (University of Chicago Medicinos mokykla yra didžiausia krašte) norinčių studijuoti mediciną skaičius padidėjo apie 15 procentų, kaip praneša Association of American Medical Colleges. Iš viso Amerikoje yra 126 pripažintos medicinos mokyklos. Bendras norinčių stoti į šias mokyklas skaičius šiemet dar nežinomas, bet iki šiol daugiausia prašymų buvo paduota 1974 metais, kai užsiregistravo net 42,621 studentas.

RADIOAKTYVŲS
ŠIKŲNOSPARNIAI

Rusijos Itar-Tass žinių agentūra liepos 18 d. pranešė, kad Chelyabinske, Sibire esančios vaikų poilsio stovyklos kambaryse priso radioaktyvių šikšnosparnių, kuriuos turėjo išgyvendinti žmonės, apsirengę apsaugos drabužiais. Nepasakyta, ar tuo metu ten stovyklavo vaikai. Manoma, kad šikšnosparniai užteršti radioaktyviomis medžiagomis prie netolimo Karachai ežero, virš kurio vandens jie mėgsta medžioti vabzdžius. Į ežerą anksčiau buvo verčiamos radioaktyvios atliekos.

PLAUKIOJANTI
LIGONINĖ KLAIPĖDOJE

Klaipėdoje sustojo gailėtingumo laivas „Anstasis“. Į Klaipėdą atplukdytas labdaros siuntos ligoninėms. Tai plaukiojanti ligoninė su moderniomis operacinėmis. Trečdalis laivo personalo sudaro amerikiečiai. Laive esantys specialistai tris savaites nemokamai atliks įvairias operacijas.

DAUGĖJA EISMO
NELAIMĖS

Per šių metų šešis mėnesius Lietuvoje autoavarijose žuvo 363

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: 80.00. Foreign countries \$90.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimekejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$80	\$45	\$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol)	\$90	\$50	\$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	\$45	\$30	\$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida)			
U.S.A. dol.) savaitinis	\$50	\$30	\$25

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamas gavus prašymą.

PRIVATI DRAUDIMO
ISTAIGA

Lietuvoje įkurta pirmoji nevalstybinė draudimo bendrovė „Sveik-uoliai“. Ji užsiima sveikatos ir senatvės draudimu. Dar nėra suderinti santykiai su valstybine draudimo bendrove „Sodra“. Pagal įstatymą darbdavys privalo atskaiciuoti 31 procentą darbuotojų atlyginimo šiai įstaigai.

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
168 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — (312) 337-1285

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 312-434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 3 v.p.p.
10401 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL
Tel. 708-598-4430 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. 4 v.p.p.—7 v.v.

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirm., 3 v.p.p.—7 v.v. antr., 12:30-3 v.p.p.
trečd. uždaras, ketv., 1-3 v.p.p.,
penkt. ir šešt. 9 v.r.—12 v.p.p.

DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR
ISSIPLETUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Tel. kabineto ir buto: (708) 652-4159

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v. v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2606
Valandos pagal susitarimą
Vakaras ir savaitgaliais tel. 708-934-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
(312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

DR. FRANCIS MAŽEIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą; pirm. ir ketv. 12-6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149
Val. pagal susitarimą

Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. (312) 776-2880.
Rez. (708) 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 565-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 W. 63rd St., Chicago, IL 60638
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6.
Šeštadieniais pagal susitarimą

Antakalnio TB sanatorijoje dr. Lebednikienė ir džiovininkų vaikų pulkelis. Sanatoriją remia Lithuanian Mercy Lift nuolatiniomis vaistų ir kitų medicinos reikmenų siuntomis.

LITUS PJAUNA

Pagaliau, be fanfarų ir be pažų, ilgai lauktas visagalis Litas atėjo. Nors litų buvo labai ilgai laukta, tačiau prie keitimo vietų ilgos eilės nestovėjo ir niekas jų išgyni per daug ne- skubėjo. Viena iš priežasčių buvo ta, kad eiliniai žmonės talonų jau nebeturėjo. Kadangi mėnuo jau ejo į galą, tai tie, kurie iš pensijos gyvena, talonus jau seniai buvo pravalę. O pensininkų ir kitų, so- cialiniai remiamų, dabar Lietu- voje yra labai daug. Skaičių dar labai padidina tie, kurie vadinami invalidais. Be to, labai ankstyvo amžiaus žmonės išsina į pensiją. Vyriausybės sluoksniuose jau yra kalbama, kad į pensiją išėjimo ribą palaipsniui reikės priartinti prie Vakaruose esančių normų.

Ta „rinkos ekonomika“ turi ir blogų pusių. Būtent: reikia pini- gus pirmiau uždirbti ir į banką pasidėti, jeigu nori vėliau iš jo paimti. Ta karvutė, kurią melžė įvairūs „skripininkai“, muzikantai, menotyrininkai ir partijos institutus baigusieji, jau užvertė kojas ir pieno daugiau nebeduos. Norint nenorint reikės pradėti dirbti, nes su dovanų maišais niekas nesirengia skubėti. Vakarų bankai ir finansinės institucijos nežada paskolų duoti, kad jos būtų pravalgytos. Valdžia, bent kol kas, skylių lopymui nežada litų spausdinti. Tad litai liko lyg mirazas tolimame horizonte, neapčiuopiamas ir naudos ne- duodantis. Tik tiek, kad žmonės mažiau popieriaus kišenėse turės, bet, atrodo, ir nusipirkti mažiau tegalės.

Šiomis dienomis gavau iš Klaipėdos laiška, kuriame taip rašoma: „Dvi dienas ieškojau popieriaus laiškam ir veltui, matai, kaip Lietuva nusigyste- no. Gavome litus, na ir kas iš to. Gal todėl, kad mažiau popie- riaus kišeniuose būtų. O popierių taupo, nes produktus gali nešiti rankoje, niekas nieko nevyntoja“. Pirmiau bent „Tiesą“ galėjo už porą kapeikų nusipirkti, o dabar ir to nebėra. Su lito pasirodymu sudužo paskutinės žmonių viltys. Buvo naiviai galvojančių, kad užteks tik litus į rinką paleisti ir krautuvės bus visko pilnos, su besišypsantiomis pardavėjomis. Jeigu kas taip galvojo, tai galėjo skaudžiai nusivilti. Nors ban- doma lito kursą dirbtinai būdu aukštai laikyti, bet kiek ilgai tai pasiseks, kadangi, jau ir litais

skaičiuojant, įvairios prekių ir patarnavimų kainos yra labai aukštos. Litą įvedus, tuojau buvo skelbiama, kad jau galima įsivesti telefonus: įvedimas — 250 dol. arba 1,400 lt. Nidoje pensionatas — vienam asmeniui į dieną 30-32 lt. Taigi matome, kad jau su pirmaisiais žing- sniais litas pasirodė bestovis ant molinių kojų.

Kas uždirba? Tai tie, kurie prieš tankus ir Baltijos kelyje nestovėjo, bet kurie pradėjo viską privatizuoti. Tai vis buvę aparatininkai ir nomenklatura. Jie pradėjo ne tik ekonomines, bet ir politines pozicijas veržtis. Buvęs partijos sekretorius — prezidentas, LKP Centro komi- teto instruktorius — Seimo pirmininkas, o koks nors buvęs kolektyvinio ūkio pirmininkas — uždardosios bendrovės direktorius. Jų draugai bankų ir fabrikų direktoriai. Viskas yra pagrįsta buvusia partine draugyste. Visą tautos turtą išsiplėšė ir privatizavę, dabar apie „Lietuvos atstatymą“ ir išsivijęs investicijas jau kalba.

Dar vaiku būdamas, turė- davau daug reikalų atlikti kepyklose ir maisto krautuvėse. Ne vieną sykį teko rankose 5-10 dol. banknotą ar monetą turėti. Tiek lietuviai, tiek ir žydai be jokių kalbų 1:10 santykiu keis- davo. Dabar ne! Įvedus litą, pa- skelbė, kad doleriai ir kita valiuta nebekursuos. Buvo nurodytas nedidelis skaičius bankų, kur galima dolerius į litus keisti. O toks potvarkis jau buvo tiems bankams aukso gysla. Jie surado, kad yra toks žodis — „marža“ — „biržos par- davėjų ir pirkėjų nurodomos prekių kainos skirtumas“. Tai pritaikius, tuojau 12% savo pini- gų teks nustoti. Teko girdėti, kad aerodrome arba vieš- bučiuose yra neoficialių keitėjų, kurių „marža“ yra 20%. Tai vėl naujas išsivijęs ir kitų užsieniečių apipilimo būdas. O daugiausia buvo apipilėta visa tauta — tie, kurie per visą oku- pacijos periodą ne tik neturėjo jokių privilegijų, bet beveik nusipirkti, o dabar ir to nebėra. Su lito pasirodymu sudužo paskutinės žmonių viltys. Buvo naiviai galvojančių, kad užteks tik litus į rinką paleisti ir krautuvės bus visko pilnos, su besišypsantiomis pardavėjomis. Jeigu kas taip galvojo, tai galėjo skaudžiai nusivilti. Nors ban- doma lito kursą dirbtinai būdu aukštai laikyti, bet kiek ilgai tai pasiseks, kadangi, jau ir litais

J.Ž.

DAINA — LIETUVOS SLAPTASIS GINKLAS

KAROLIS MILKOVAITIS

Retai pagalvojame apie mūsų tautos brangiausią turtą. Tai ne auksas, bet brangenybė, kurios vertė kyla, prieš priespaudai aršėjant, nes ji tada tampa iš- tvermės ginklu. Tai ne auksas, bet turtas, kuris ne už auksą, nenuperkamas, bet apšiais kie- kiais randamas lietuvių sielos gelmėje. To turto dėka Lietuva per amžius savo istoriją išlaikė gyvą. Tas turtas — lietuviškoji daina.

Seniai kažkur skaitytas įrašas tikino: „Gyvenk dainų džiaugs- mais, ir tau gyvenimas prašys žiedais“. Tada, į tų žodžių prasmę neįsigilinęs, nors juos supratau, bet neįvertinau. Tačiau niekada jų ne tik neįvertino, bet ir nesuprato nei Stalinas, nei kiti lietuvių tautos engėjai.

Kokios aplinkybės privėdė prie tokio įsitikinimo? Žinome, kad, jo paties prisipa- žinimu, Stalinas buvo „plieninės sielos“ žmogus ir jį mažai kas džiugino. Tokiu būdamas, jis visai nevertino dvasinių pajė- gų galios. Šią prielaidą įtaigauja toks įvykis.

Antrojo pasaulinio karo metu Jaltos Stalinas buvo užsienio valstybės korespondento paklaustas, kaip jis vertina po- piežiaus Pijaus XII stiprią dvasinės moralės įtaką į pasaulinę politiką? Stalinas į klausimą grubiai atsakė klausimu: „Kiek divizių turi popiežius?“ Tai pasakęs, nuėjo. Atseit, jeigu popiežius neturi karinių divizių, tai jo įtaka yra bereikšmė.

Šiandien, iš daugiametės to- lumos žiūrint, galime tvirtinti, kad Stalino, Berijos ir kitų sielos grožinių turtų nesupra- timas ir neįvertinimas pasi- tarnavo mūsų naudai. Nuo seno mes didžiūojamės savo narsiu karingumu, o Vincas Kudirka Lietuvą net vadina didvyrių žeme. Bet lietuvių glūdi ir kita — dvasinė stiprybė, kuri, nors beginklė, yra daug stipresnė už viso pasaulio šaunamuosius ginklus. Tai lietuviškoji daina. Daina yra ne puolamoji pajėga, bet puolanciojo smūgį švelni- nantis atmušas. Liaudies posakis sako: „Dainuosi ilgiau, skausmą nustumsit toliau“.

Pavergęs tautą, dalį jos iš- trėmęs į kraštą pasaulio bei už- draudęs viską, kas tautiška ir lietuviška, okupantas nesu- siprato uždrausti lietuviškos dainos. O daina lietuvi, kaip sielą gydantis balzamas,

ramina, grūdina, suteikia atspa- rumo ir jėgos ištesėti.

Buvo galvojama, kad kiek- viena daina turi savo in- dividuallų kūrėją. Tačiau šiandien, ypač mes, lietuviai, žinome, jog daugelis mūsų liau- dies dainų buvo išspausos ben- dros kančios, asarų bei ilgesio. Carų vergija, kada, maironiškai tariant, erelis neleidė „nei druko, nei rašto“, buvo viena tų dainos gimties versmų.

Iš lūpų į lūpas dešimtmečius ejęs gandas, kad Kražių bažny- čioje 1893 metais kazokų užpuolimo laukianti minia gie- dojo giesmes, o už bažnyčios sienų giedavo — dainavo liaudies dainas. Kai 1991 metais Vilniuje minios budėdavo prie parlamento rūmų ir televizijos bokšto, iš tūkstančių krutinių savaime išsiverždavo bendra daina.

Muzikologijos prof. Juozas Žilėvičius apie dainą kartą taip rašė: „Jei liaudies poezija arba liaudies dainos nieku ypatingu nepasizymi, jei jose tik tą patį randi, kaip ir kaimyninėse tau- tose, šitokiai tautai jau nulem- ta veikiai pranykti iš žemės pa- viršiaus“.

Kad mūsų liaudies daina savo savaimingumu skiriasi nuo kitų tautų dainų, patvirtina, kad ir toks pavyzdėlis. Antrojo karo vokiečių okupacijos metu gyve- nant Kaune, teko lietuviškų dainų koncerte susipažinti su vokiečių civilinės valdžios atsto-

vu. Paklaustas, kaip jam patinka lietuviškos dainos, jis nesivarždamas atsakė, jog jau- čiasi kaip pakasynose, nes mūsų dainos esančios per liūdnos.

Liūdnos ar ne, jos mus jungia ir stiprina. Lietuvių Enciklope- dijos IV tomo, 233 psl., teigimu, nepriklausomybės metais Lietu- voje buvo surinkta 195,000 įvai- rių dainų variantų. Tai, propor- cingai palyginus su daugeliu kitų kraštų, yra nepaprastai daug.

Taip, lietuviška daina yra ga- lina pajėga, kurios nei Stali- nas, nei NKVD, nei KGB nesu- prato ir jos galios neįvertino. Ir to slapto ginklo dėka, Lietuva išsivadavo iš komunistinės prie- spaudos, nors sužeista ir ran- duota, bet dainuojanti ir šokan- ti.

Kaip daina yra jausmų ir lietu- vio būtybės, parodo ir šis mažas pavyzdys. Prieš dvejetą metų besilankydamas Čikagoje, už- ėjau į „Seklyčios“ restoraną, pa- pusryčiauti. Gretimon salėn rin- kosi būrys „Seklyčioje“ dirban- čių (visos iš Lietuvos) lietuvai- čių ir bene du vyrai. Tikas — salę paruošti ir status bei kėdes sustatyti vakare ten įvyksian- čiam pobūviui. Netrukus viena mergaitė pradėjo dainuoti ir bematant visi kiti — mergaitės ir vyrai — įsijungė. Sutikęs porą pažįstamų, „Seklyčioje“ užtru- kau apie pusantros valandos, ir be jokios pertraukos gretimoje salėje skambėjo dainos. Gir- dėjau, kad tas reiškinys yra būdingas.

Kokią vidinę reikšmę lietu- viui turi daina, labai vaizdžiai ir nedviprasmiškai nusakė senesniai Amerikoje lankęsis Lietuvos rašytojas Kazys Saja.

REZISTENCIJOS DALYVIŲ KONFERENCIJA KAUNE

1993 metų birželio 26-27 d., Kaune įvyko Estijos, Latvijos ir Lietuvos Rezistencijos dalyvių teisių komisijų konferencija. Es- tijai atstovavo P. Varju, Latvijai — B. Grigorenko, Lietuvai — P. Varanauskas.

Konferencijos metu buvo padarytas kreipimasis į Rusijos Federacijos prezidentą ir į Balti- jos valstybes. Jame nurodoma, kad derybų metu tarp šių trijų Baltijos valstybių ir Rusijos Fe- deracijos delegacijų nebuvo keliamas klausimas dėl kompensacijos už prievartinį darbą asmenims, kurie buvo kalinami arba vykdė totali- tarinio režimo planus šių asmenų neapmokamo darbo dėka. Šie žmonės po daugelio priverstinio, sunkiai pakeliama darbo metų liko be sveikatos ir pragyvenimo šaltinių. Taip pat derybų metu nebuvo keliamas klausimas apie atlyginimus šei- moms tų asmenų, kurie žuvo kalėjimuose, lageriuose ir iš- trėmimo vietose nuo šalčio, ba- do ir nepakeliamo su jais elgesio.

Buvo atkreiptas dėmesys, kad iki šio laiko nesudarytos sąlygos grįžimui į tėvynę dėl įvairių priežasčių pasilikusiems iš- trėmimo vietose politiniams kalinams, tremtiniais ir jų palikuonims.

Konferencijos dalyviai iškelė reikalavimą, kad politiniais mo-

tyvais represuotiems asmenims (politikaliniais ir tremtiniais) už priverstinį nepakeliamą darbą sunkiose gyvenimo sąly- gose būtų apmokama pagal tarptautines normas. Kompen- saciją turi išmokėti Rusija, nes jos teritorijoje politiniai repre- suoti žmonės įsisavino rajonus, dirbo šachtose, statė miestus ir kelius, ruošė mišką ir kitas ma- terialines vertybes, savo gyvy- bės ir sveikatos sąskaita.

Buvo paruoštas atskiras kreipimasis į Rusijos Federaci- jos prezidentą, dėl dokumentų grąžinimo Estijai, Latvijai ir Lietuvai, kurie liečia represuo- tus politinius motyvais šių val- stybių asmenis.

Povilas Pečiulaitis

RESTAURACIJA AUŠROS VARTUOSE

Lietuvoje, laukiant popiežiaus Jono Pauliaus II vizito, vyksta įvairūs pasirodymai. „Lietuvos aidas“ 1993.VII.15 laidoje pra- neša, kad atliekami restauravi- mo darbai Aušros Vartų šv. Ma- rijos paveikslui.

„Aušros vartų šv. Marijos paveikslas vėl restauruojamas. Manoma, kad jis tapytas XVI a. Šis paveikslas yra garsus ne tik menine verte, bet ir dvasiniu po- veikiu tūkstančiams maldinin- kų ir tikinčiųjų, apsilankiusių Aušros vartų koplyčioje. Jo isto- rija plačiai tyrinėta, tačiau dar nepakankamai mums žinoma. Paskutinį kartą paveikslas buvo nuimtas nuo altoriaus ir restauruotas 1927 m. Jį restauravo prof. Jonas Rutkov- skis. Be abejo, per praėjusį lai- kotarpį apsauginis tapybos lako sluoksnis neteko skaidrumo ir patamsėjo, uždengė tikrąsias paveikslo spalvas ir tonus. Vietoms nuo lentos atšoko dažų sluoksnis, mediena pažeidė kenkėjai, todėl tapybą bei jos medinį pagrindą reikia papil- domai konservuoti, valyti si- dabrinius paauskuotus drabu- žius, išlyginti metale atsirad- dusias deformacijas.

Paveikslą restauruoja aukštos kvalifikacijos, turintys didelę patirtį restauratoriai: Janina Bilotienė — tapybą, Jonas Kau- pys — metalą ir Alfonsas Gudze- vičius — medį. Be to, bus atlie- kami būtini priešrestauraciniai tyrimai, kurių duomenys papil- dys ankstesniuose mokslinio- se darbuose skelbtas žinias apie šį meno paminklą.

Paveikslas bus grąžintas į al- torių iki popiežiaus Jono Pau- liaus II apsilankymo Vilniuje“.

J.L.

LF spaudos konferencijoje, birželio 17 d. įvykusioje Čikagoje (Seklyčioje), iš kairės: Bronius Juo- delis, Alė Steponavičienė, dr. Antanas Razma ir Kostas Dočkus.

Nuotr. Jono Tamulaičio

TRUPUTIS KITO GYVENIMO

VIDMANTAS POVILIONIS

28

VIDURŽIEMIO LIETŪS

Tuoj prasidės idomių dalis. Pasirašiau, kad susipažinau su dokumentu apie bylos uždarymą. Laukiu kaltinamosios išvados. Ričardas irgi pralinks- mėjęs: vienas geras pažįstamas jam padėjo, jį tuoj išleis.

Prižiūrėtojas rodo į mane: — Su daiktais.

Vos išlendu po duris, nešdamasis daiktus, suvynio- tus į čiuzinį. Prie kameros Nr. 6 durų rodo į grindis: pasidėk. Pasidėdau ir laukiu. Pastovime kelias minutes ir tu pačiu keliu grįžtame atgal. Praeiname pro mano buvusią kamara, čia pat atidaro kameros Nr. 15 duris.

Lendu su visu turtu. Įmetu į išduobtus iki grindų narus savo nešulį. Susipažįstame su apartamentų šeimininkais. Vienas žilas, neaukštas, gal septynias- dešimties metų dėdė. Kitas, labai plačias įstatytų akių vyrukas, prisistato rusiškai: Sergej.

Senasis — už pasų taisyklių pažeidimą. Gyvenęs svetima pavarde. Kažkas jį įskundė. Dabar bando dar prisikabinti, kad šaudęs žydus 1941. Yra mačiusių jį su šautuvu ir baltu raišteliu. Pasisendino ir emė pensiją — privalės grąžinti. Teturi tik penkiasdešimt aštuone- rius metus, bet žilas, sugriuvęs — baimė pasendino. Jaunasis — leningradietis. Jau kelinti metai Lietu-

vos prekybiniame laivyne. Pateko už kontrabandą. Dar tik pirmas mėnuo. Lietuviškai nemoka, o dėdė nemoka rusiškai. Dirbsiu vertėju.

Kasdieninis gyvenimas: sėdime ir lošiame domino. Be isterijų. Sergejus maisto iš namų negauna. Be to, ką gauname mudu su Dėde, užtenka visiems. Dėdė nerūko, o Sergejus labai mažai. Jei nelošiame domino, tai klausomės Sergejams pasakojimų apie jūrą. Pasako- ti jis gali be sustojimo. Ir Kuba, ir Tolimieji Rytai, ir Afrika. Istorijose daug nesutapimų. Vyras su aferisto gyslele, fantazuoja. Kas man... O lietuviškai — supran- tu. Ir neblogai.

Dėdė dažnai kviečiasi viršun. Grįžta drebėdamas. Širdis muša su pertraukomis. Viena ranka nutirpusi, mėlynoja. Šaukiamės Saros, bet Dėdė su Sara nesusi- kalba — nemoka rusiškai. Bandau padėti. Sara sako: padėjėjai nereikalingi. Jai ir be vertėjo aišku, kad visi mes — simulantai. Užtrenkia langelį ir nematome jos — ilgai.

Kartais jūreivis tyliai guli, nusisukęs ant šono ir miega. O gal nemiega, gal tik šiaip. Šnekamės su Dė- de apie Kauną. Jis turi ten namelį, gerą žmoną. Dirbo sau sargu jachtklube, dainavo chore. Kol užkliuvo kažkam. Nieko būtų Dėdė, bet labai jau bailus.

Aš laukiu ir pagaliau sulaukiu: kaltinamoji išvada. Pasakų rinkinėlis. Visi kaltinimai man — neįrodomi. Vienintelis liudininkas — Šarūnas. Net ir mano daly- vavimas organizacijoje — neįrodytas. Bet jei jau išlaikė visus metus, žinoma, teis. Žinau, kad teisme, kas ką bekalbėtų, laikysiuos savo. Ypač kai kalbės Šarūnas. Iš likusiųjų Jie vis dėlto subūrė organizaciją. Bendra- byliai pasistengė patys...

Vienintelė mūsų grupinė veikla, vienintelė orga- nizacija galėjo būti teismo procesas. Nebus šito.

Sakalauškas, Šarūnas — ne partneriai. Rudaičio nepažįstu. Lapkričio mėnesį prie mūsų prijungė dar kažkokį vagį. Kompanija įvairiausia. Eisiu vienas. Vi- sus metus mus rengė spektakliui, kad galėtų pa- demonstruoti mūsų nemokumą, mūsų nusegebėjimą. Bet mūsų dar bijo. Bijoti netikėtumų. Todėl ir šmonuoja kelias dienas iš eilės ypatingai kruopščiai.

Liko savaitė. Lyg ir baisu. Turėsiu palikti įprastą kalėjimą, eiti į kitą. Įpratau?

Dėdė irgi laukia teismo. Valgome jo supuvusias citrinas. Bandė konservuoti, bet nepavyko. Gaila mesti gerą daiktą. Nuo praėjusio pavasario spjaučiau krau- jais. Po antrojo, rudeninio apsilankymo ligoninėje davė kažkokį žirnelių — vitaminų. Bet tuoj pat pamiršo. Dabar, prieš teismą, vėl prisiminė. Retkarčiais mudu su Dėde gauname po žirni. Kartą net suleido gliuko- zės. Nori, kad teisme atrodytume gyvesni.

Teismo laukiu. Daugiau laukti nėra ko — nebe- tardys. Tačiau atsidero langelis ir rodo į mane.

Apšviektu švarkeliu nuplyšusiu pamušalu — pasi- ruošęs. Užlipame į antrą aukštą. Už T formos stalo sė- di mano advokatė. Įprastiniai klausimai: kaip laikai- si, kaip sveikata.

— Kaip laikosi namiškiai, — klausiu.

Jos veidas paslaptingas. Ant popieriaus gabalėlio rašo: „Mūsų klausosi. Aplinkui mikrofonai“. Ir stumia man. „Aišku“ — rašau aš ir stumiu atgal. Susi- rašinėjimo metu kalbamės apie orą. Vėl užrašo: „Ga- tėje laukia jūsų tėvas. Parašykite, ką perduoti“.

Ne toks veidas, moterie, kad ryžčiausi. Pokalbis užsikerta. Nenoriu klausyti to, kas man rūpi. Nenoriu, kad Jie sužinotų anksčiau, ką galvoju.

(Bus daugiau)

Videniško bažnyčia, statyta 1618 metais.

Nuotr. J. Minkevičiaus

SAKALAI SUGLAUSTAIS SPARNAIS

VINCAS ŠALČIŪNAS

Liepos 17 d. suėjo 60 metų nuo Lietuvos sakalų, Stepono Dariaus ir Stasio Girėno, garbingo skrydžio tragiškos pabaigos. Tą liūdną sukaktį minint, reikėtų prisiminti tų didvyrių pasiryžimą, tikslą ir Lietuvai suteiktą garbę.

Šimtmečių bėgyje lietuvių tauta yra atlikusi daug žygdarbių ir išauginusi didvyrių, tačiau ir naujieji amžiai Lietuvai didvyrių nepašykstėjo. Visų neišvardinant, prisiminkime tik du, kurie ant plieno sparnų nešė Lietuvai garbę ir už tą drąsų žygį sumokėjo savo gyvybėmis.

Jono Jucevičiaus-Daršiaus šeimoje 1896.1.8 Rubiškės kaime, Tauragės apskrityje gimė sūnelis Stepukas, vėliau Lietuvos didvyris kpt. Steponas Darius. Tėvui mirus, motina Augustina ištėkėjo už Kazio Degučio ir 1907 m. su šeima atvyko į Ameriką. 1917 m. baigęs aukštesniąją mokyklą, Steponas stojo savanoriu į kariuomenę tuo po to, kai JAV paskelbė Vokietijai karą. Anksčiau su trumpintose po pavardės Jucus angliškais ištartais jam labai nepatiko, dėl to jis pasirinko tėvo antrinę pavardę Daršius ir ta proga pakeitė ją į lietuvišką — Darius.

Karo metu jam teko dalyvauti įvairiose kautynėse Prancūzijoje. Buvo sužeistas ir po karo grįžo į Čikagą. 1920 m. išvyko į Kauną ir stojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę. Baigė Karo mokyklą bei aviacijos kursų ir tapo karo lakūnu. Pasiprašęs iš kariuomenės atostogų, dalyvavo Klaipėdos krašto išlaisvinime ir vadovavo vienai sukilėlių grupei. 1927 m. buvo pakeltas į aviacijos kapitono laipsnį ir, paleistas iš kariuomenės, išvyko pas gimines Amerikoje.

Dar būdamas moksleiviu ir vėliau tarnaudamas JAV ir Lietuvos kariuomenėse, Steponas Darius labai aktyviai reikšėsi sporte. Lietuvoje jis priklausė Lietuvos Fizinio Lavimo Sąjungai, žaidė LFLS futbolo komandoje ir net buvo Lietuvos futbolo rinktinės var-

tininkas. Jo pastangomis Kauno miesto Ažuolyne buvo gautas stambus sklypas, kuriame buvo pastatyti Kūno kultūros rūmai ir įrengtas modernus sporto stadionas. Čikagoje dirbdamas civilinėje aviacijoje kaip lakūnas, Darius įsteigė lietuvių aeroklubą „Vytis“ ir jam vadovavo.

Stasys Girskis (vėliau Girėnas) gimė 1893.X.4 Vytogalos kaime, Raseinių apskrityje — pats jauniausias 16-kos vaikų šeimoje. Vyriausias brolis Jonas gyveno Amerikoje nuo 1900 metų. Stasiukas 3 metus mokėsi privačiai, nes caro metais mokyklų nebuvo. 1910 m. su broliu Petru išvyko į Čikagą ir apsigyveno pas pusserę Bridgeporte. Dar tris metus pasimokęs mokykloje, Stasys gavo pasiuntinio darbą spaustuveje, kur pramoko spaustuvininko amato ir gavo pelningą darbą. Domėjosi automobiliais, mechanika, varikliais ir svajojo apie aviaciją.

Stasys taip pat 1917 m. įstoja į JAV aviacijos eskadrilės mechanikos skyrių ir tampa geru lėktuvų mechaniku. 1919 m. demobilizuotas, jis vėl grįžta į spaustuve ir 1921 m. Čikagoje suorganizuoja lietuvišką taksijų bendrovę, kuri depresijos metais bankrutavo. Tačiau visą šį laiką Stasys svajojo tapti lakūnu. Kiek susitaupęs, su draugu įsigijo lėktuvą ir mokėsi skraidyti, bet buvo sužeistas avarijoje. Vėliau gavo komercinio piloto leidimą. Labai mėgo ore su lėktuvu daryti akrobatines figūras. 1930 m. gavo leidimą skraidinti keleivius ir tuo būdu uždarbiauti.

Stasys Girskis (kariuomenėje pakeitęs pavardę į Girch) susipažino su į Ameriką grįžusiu kpt. Steponu Darium, kuris ėmė svajoti apie skrydį į Lietuvą. Ir Girskis turėjo slapta mintį skristi Airijon, tai Dariaus idėja jam labai patiko. Pagaliau abu susitarė ir pradėjo rimtai tam ruošti, o Girskis net savo pavardę pakeitė į Girėną. Reikėjo tik lėšų ir tinkamo lėktuvo.

Pėsti žygiavo, važiuoti važiuavo... Čikagos ir apylinkių lietuviai, švėsdami Dariaus ir Girėno nuostabaus skrydžio į Lietuvą 60-tąsias metines Marquette Parke liepos 18 d.

Nuotr. Jono Tamulaičio

Amerikos lietuviai sumanydami nevienodai pritarė: vieni jį laikė pavojinga avantiūra, kiti stipriai rėmė. Pagaliau ėmė plaukti lėšos, ir lakūnai įsigijo šešiavietį lėktuvą, kurį pavadino „Lituanica“. Ypatinių įrengimų jame nebuvo, net neturėjo radijo komunikacijos priemonių. Pasiėmė reikalingiausius daiktus, kiek maisto ir maišą laišku laukiantiems Lietuvioje. Benzino turėjo užtekti iki Kauno ir dar likti apie 400 km. atsargai. Gavę skridimui leidimą, lakūnai pakilo iš New Yorko 1933 m. liepos 15 d. 6:24 val. ryto.

Kaune lakūnai turėjo nusi-leisti liepos 17 d., 2-3 val. Aerodrome nekantriai žvalgėsi į dangų ir laukė vyriausybės atstovai, kariškiai, Dariaus žmona su dukrele Nijole ir tūkstančiai žmonių. Laukė ir visas Kaunas, visa Lietuva. Po ilgų laukimo valandų skirstėsi neramūs žmonės, vis dar viltin-gai kreipdami akis į dangų, bet su nerimo skausmu širdyje. Tik apie pietus ėmė plisti žinia, kad apie 1 val. „Lituanica“ nukrito miške prie Soldino (dabar Pštel-nik, Lenkijoje), vos 400 km. nuo Kauno, ir abu lakūnai žuvo.

Aš tada buvau trečiajame klase baigęs jaunuolis, pilnas idealų ir patriotinių jausmų. Dariaus Girėno skrydis man atrodė pats didžiausias įvykis Lietuvos istorijoje. Dėl to ir aš jų laukiau praskrendančių pro tėvų sody-bą, kur paprastai skrisdavo lėk-tuvai tarp Lietuvos ir Vokie-tijos. Nesulaukęs verčiau. Lie-

pos 19 d. išgirdau stiprų lėktuvų ūžimą. Vieną didesnį, juodu šydu pažymėtą, lėktuvą lydėjo keli mažesni. Tai buvo laidotu-vių procesija padangėje.

Juodus karstus Kaune pasiti-ko didelės minios. Jų sutikime dalyvavo kone visas Kaunas: valdžios žmonės, diplomatai, kariuomenės daliniai su orkestrais, organizacijos ir tūk-san-tinės minios, tačiau vyravo tylą ir liūdesys. Žuvusieji buvo apdovanoti Vyčio kryžiaus or-dinu, sakomos kalbos, o verks-mų garsai per radiją aidėjo vi-šios šalys. Po pamaldų Kauno katedroje šimtą tūkstančių lai-dotuvių eiseną slinko į Kauno kapines, kur Darius ir Girėnas po tragiško žygio atgulė amž-nam poilsiui.

Savo skrydžio kilnų tikslą Darius ir Girėnas apibrėžė savo testamente, kurio kelios ištrau-kos taip skamba:

„Lietuvių tauta laukia iš savo sūnų ir drąsesnių žygių...“

Jaunoji Lietuva! Tavo dvasios rinkta uždavini įvykdyti...“

Lituanicos laimėjimas tegu sustiprina jaunųjų Lietuvos sūnų dvasią ir įkvepia juos nau-jiems žygiams.

Lituanicos pralaimėjimas ir nugrimzdimas į Atlanto vande-nyno gelmes tegu auklėja jaunų lietuvių atkaklumą ir ryžtumą, kad Sparnuotas Lietuvis būti-nai įveiktų klastingąjį Atlantą Tėvynės Lietuvos garbei!

Tad šį savo skridimą skiriame ir aukojame Tau, Jaunoji Lie-tuva!“

Lietuvos prezidento Antano Smetonos žodžiais: „Lietuvių tauta nepamirš Dariaus ir Girėno gyvybių aukos“. Ir nepamirš-ta. Jų žuvimo vietoje pastatytas arch. Vytauto Landsbergio-Žemkalnio suprojektuotas paminkls, Vyčio kryžiaus formos su įrašu lietuvių, vokiečių ir anglų kalba: „Čia žuvo lietuviai lakūnai — Atlanto nugalėtojai — Darius ir Girėnas“. Kauno kapinėse stovėjo didžiulis raudono granito paminklas su jame įskaldintais lakūnų atvaiz-dais ir vardais. Jų kapą iškelus į Aukštųjų Šančių karių kapines, ten perkeltas ir paminklas.

Kapui parinkta pati garbin-giausia vieta, papuosta geleimis, augančiomis prie plokštėmis išklotų takų. Ir Puntukas prie Anykščių pasipuošė Dariaus ir Girėno bareljefais, jų testamen-to ištraukomis. Menininkų pa-gaminti paminklai puošia mies-tų aikštes, o biustai — sales.

Gimtasis Rubiškės kaimas pa-vadinotas Dariaus vardu. Šimtai miestų gatvių, aikščių, dešimtys tiltų, mokyklų ir Kauno aero-dromas gavo jų vardą. Kai kurios organizacijos ar jų padaliniai vadinasi Dariaus-Girėno vardu. Išėjusios lietuviai pastatė jiems paminklus sieti-mose žemėse. Prieškarinė Lie-tuva buvo išleidusi specialią jų skrydžiui atminti pašto ženklų seriją, o dabartinė jos valdžia — 10-ties litų jubiliejinis bank-notus. Neseniai buvo atidengtas naujas jiems paminklas Kauno Ažuolyne. Liepos 17 yra tapusi Dariaus-Girėno diena.

Prieš kiek metų buvo daromi žygiai, kad JAV paštas pagerb-tų savo lakūnus ir mūsų did-vyrius specialiais ženklais. Žymusis mūsų grafikas Romas Viesulas man rodė savo paruoš-tų ženklų projektus, kuriuos LB Krašto valdyba įteikė pašto vadovybei tvirtinti ir išleisti. Vengdamas priekaištų iš sovie-tijos, paštas to nepadarė, kai tuo tarpu lakūno Lindbergo garbei ženklai išleidžiami pakartoti-nai.

Nenorėdamas menkinti Lin-dbergo skrydžio ir nuopelnų, noriu tik priminti, kad Charles Lindbergas, 1927 m. pirmasis perskridęs Atlantą iš New Yorko į Paryžių, padarė 5792 km per 33 val. 29 min., kai tuo tarpu Darius ir Girėnas 6411 km nuotolį nuskrudo per 37 val. 11 min. Vadinasi, juodu sumušė Lindbergo greičio rekordą 0,6 km/val! Yra nesuprantama, ko-dėl jų tokio reikšmingo pasieki-mo aviacijoje Amerika nepripa-žino. Ar dėl to, kad jie lietuviai?

Tokios didelės pagarbos lie-tuvių tautoje sulaukė Lietuvos didvyriai Darius ir Girėnas dėl to, kad jų tikslas buvo garbė Lietuvai, nesiekiant sau naudos ir nepaisant gyvybei pavojaus. Jų skrydis davė ryžto ir pasiau-kojimo pavyzdį Lietuvos jauni-mui ir sustiprino lietuviškumo dvasią net keliose Amerikos lietuvių generacijose. Iš jų pa-simokyta, kad lietuvių tauta stiprybės semtis gali ne tik iš praeities, bet ir iš dabarties didvyrių žygių. Už tai Da-rius ir Girėno vardai amžinai liks įrašyti Lietuvos istorijoje aukso raidėmis.

1937 m. liepos 2 d. garsioji la-kūnė Amelia Earhart pražuvo kažkur virš Ramiojo vanden-y-no. Jos likimas iki šiol neži-nomas.

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Stret
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS.

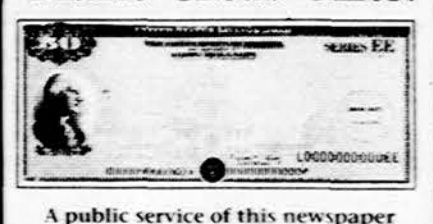
VEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

HELP WANTED

Ieškome moters prižiūrėti ligonę ir gyventi kartu Chicagoje.
Kreipitis: 708-687-3507

U.S. Savings Bonds Make Great Gifts.

A public service of this newspaper

REAL ESTATE

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sąžiningas Patarimas
- MLS. Kompiuterių ir FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas
- Perkame ir Parduodame Namus,
- Apartamentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaidą.

HOUSE FOR SALE

by owner, Palos Hills vic. 4 bdrm. ranch; 2½ bath; bsmt with fam. room; large kitchen; many extras. \$159,000. Call: 708-599-2831.

FOR RENT

Kaune turistams prie šeimos išnuomojami kambariai. Galima su maistu. Teirautis (708) 499-6178 nuo 6 v. iki 9 v. vakare (išskyrus šeštadienį, rugp. 7 d.) arba 011-3707-796563 Lietuvoje.

DANUTĖ BRAZYTĖ BINDOKIENĖ

Lietuvių Papročiai ir Tradicijos Išeivijoje Lithuanian Customs and Traditions

Antroji laida/Second Edition

Autorė jau knygos pratarmėje rašo: „kad knyga bus naudinga tiems, kuriems ji skiriama: lietuviams išeiiviams, tebeinantiems lietuviškumo keliu, nuolat kreipiantiems akis ir mintis į savo kilmės kraštą — Lietuvą“.

Pirmoji laida išleista 1989 metais turėjo labai didelį pasisekimą ne tik lietuvių, bet ir amerikiečių tarpe ir buvo išparduota per trumpą laiką.

Antrąją laidą išleido taip pat Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, Chicago, IL 1993 m. Knyga kietais viršeliais, 362 psl. iliustruota. Lietuvių ir anglų kalba. Kairi a 15 dol. Užsakant paštą, pašto persiuntimo išlaidom pridedama: JAV — 2.50 dol., į Kanadą, 3 dol., į kitus kraštus 3.50 dol. Ilinois valstijos gyventojai dar prideda 1.31 dol. valstijos mokesčių. Užsakymus siųsti; **Draugas, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.**

Ready For A Real Challenge?

THE MARIANS OF THE IMMACULATE CONCEPTION

Responding to God with faith and trust in imitation of Mary. Founded in 1673, an international community of Priests and Brothers with locations around the world.

Contact:
Fr. Bill Hayward, M.I.C.
Vocation Director
Congregation of Marians
Thompson, CT 06277
(203) 923-9565

Name _____
Address _____
City _____
State _____ Zip _____
Phone () _____

Paradas Marquette Parko gatvėmis liepos 18 d., švenčiant Dariaus ir Girėno 60 m. skrydžio šventę. Nuotr. Jono Tamulaičio

**INTERNATIONAL
TRAVEL CONSULTANTS**

Organizuojame grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir visus kitus pasaulio kraštus žemiausiomis kainomis.

CARGO — siunčiame oro linija

„**ŽAIBAS**“ — virš 10 skirtingų paketų pasirinkimas su garantuotu pristatymu į namus Lietuvoje per 10 darbo dienų.

9525 South 79th Avenue
Mickory Hill, Illinois 60457
Tel. 708-430-7272

223 Kalvarijų gatvė
Vilnius, Lietuva
Telefonai: 77-76-97 ir 77-83-92

AMERICAN TRAVEL SERVICE
9439 S. KEDZIE AVENUE
EVERGREEN PARK, IL 60642
TEL. (708) 422-3000
FAX (708) 422-3163

Jau daugiau, negu 25 metai, kai mūsų agetūra organizuoja grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir kitus kraštus geriausiomis kainomis. Maloniai ir sąžiningai jus aptarnausime. Informacijai skambinti: **1-708-422-3000.** Darbo val.: **pirmad., antr., trečd., ketvd. ir penktid. 9 v.r.—5 v.p.p., šešt. 9 v.r.—1 v.p.p.**

Vilniaus Čikagos draugystės akto pasirašymo diena, liepos 21 kalba mūsų miesto meras Richard M. Daley. Sėdi iš kairės: Lietuvos garbės gen. konsulas Čikagoje Vaclovas Kleiza, Stanley Balzekas, Valentinas Šapalas, Rūta Juškinė.

LAIŠKAI

REIKIA PATIKSLINTI

„Dialogas su „nežaležnikais“ („Draugas“ 1993 m. birž. 15 d.) minėjo, kad „Nuo 1964 m. prie Lenkų tautinės Bendrijos prisijungė... Lietuvių katalikų tautinė Bendrija...“ Pagarbiai duodu patikslinimą. Lietuvių tarpe religinis nepriklausomas judėjimas prasidėjo NET prieš šimtą metų. Atsirado bent 15 lietuviškų atsiskyrėlių parapijų. Kai buvo metinis suvažiavimas 1982 m., Amerikos lenkų istorikų sąjunga mane pakvietė skaityti paskaitą apie šį lietuvišką judėjimą. (Turbūt pirmą kartą istorijoje, kai lenkų istorikai pakvietė lietuvių su pranešimu.) Jei kam įdomu, patariau paskaityti mano paskaitą – „Religious Separatism Among Lithuanian Immigrants in the United States and Their Polish Affiliation“, kuris buvo išspausdintas „Polish American Studies“ žurnale, Autumn, 1983, pp. 93-123.

Vincas Valkavičius,
Norwood, MA

DĖL R. KUBILIŪTĖS PATAISYMO

Esu „Draugo“ skaitytojas, detroitietis, kilimo iš Šiaulių, ne šaulys ir iš anksto atsiprašau, jei paskaitytumėt, kad kišiuosi ne į savo reikala.

Minėtoje pataisoje pasakyta, kad „Detroito Šaulių pirm. yra Mykolas Abarius, ne Vytautas“. Iš tikrųjų Detroito yra vieni veikiančios šaulių (ne Šiaulių) kuopos: St. Butkaus (pirm. Eduardas Mikus) ir „Švyturio“ jūrų šaulių (pirm. Bronius Valiukėnas). Lietuvos šaulių ordina amb. Lozoraitiui įteikęs Mykolas Abarius yra pirmininkas Šaulių Sąjungos Išeivijoje (JAV, Kanada, Australija).

Vladas Staskus,
Redford, MI

IŠRINKTA LIETUVOS GROŽIO KARALIENĖ

„Penktieji grožio karalienės rinkimai Vilniuje pakeitė tradicinį lietuvišką įvaizdį – karūnuota tamsiaplaukė“, rašo Audra Telksnienė „Lietuvos ryto“, liepos 7 laidoje. Rinkimai vyko liepos 3 d., ir „Miss Lietuvos – 93“ titulą laimėjo melynė, 176 cm ūgio, tamsiaplaukė Jūratė Mikutaitė, 21-rių metų kaunietė, Medicinos akademijos IV kurso studentė, pramoginių šokių tarptautinės klasės šokėja.

Karūnavimo ceremonijos vyko ant „Villon“ viešbučio stogo. Nuo jo nusileidus, vyko karališkoji puota, kurioje ji pati pjaus-

LAIKAS PASIKALBĖTI

Laikas mums, pabėgėlių stovyklose gimusiems lietuviams, pasikalbėti su „sesėmis ir broliais“ tėvynėje. Pradėkime nuo pradžios. Mūsų tėvai, kad išvengtų trėmimo į leduotą Sibirą, pasitraukė į svetimą kraštą – Vokietiją. Palikę savuosius ir namus, iškeliavo į nežinią, tikėdamiesi už poros mėnesių sugrįžti į Lietuvą. Ar jūs, broliai ir sesės, kurie nepabėgote, suprantate, kad tai buvo širdį veriantis pasirinkimas? Vokietijoje niekas pabėgėlių atviromis rankomis nelaukė, nors vokiečiai lietuviams daug paslaugos ir parodė, kartais pasidalindami paskutiniuosius kasniais. Lietuviai su savo vaikais atviromis rankomis nelaukė, nors vokiečiai lietuviams daug paslaugos ir parodė, kartais pasidalindami paskutiniuosius kasniais. Lietuviai su savo vaikais atviromis rankomis nelaukė, nors vokiečiai lietuviams daug paslaugos ir parodė, kartais pasidalindami paskutiniuosius kasniais.

Bernardas Brazdžionis aprašė mūsų tėvų skausmą, esant greitai tėvynės, bet negalint josios pasiekti: taip arti, tačiau taip toli – namai. O mes, „po sveitimu dangum atvėrę akyles“, tuoj pat pajutome tėvų širdgėlą ir vargus. Neretai valgėme sočiausią, nes tėvai mums atidavė savo kasnius, o dar labiau įsmigo mums į širdis tėvų patiriamas tėvynės ilgesys, mums nematytos, nepažįstamos tėvynės ilgesys.

Rūta Udrienė,
Jackson, MI

PAGEIDAUJA PAVARDŽIŲ

Pagalčiau, po tiek metų, „Draugo“ pirmam puslapyje randu daug žinių iš Lietuvos. Ir dar ištraukos iš Lietuvos laikraščių! Reiks pradėti skaitymą su pirmu puslapiu. Sveikinu jus už šį gerą žingsnį.

tė tortą. Ji laimėjo ir „Miss Floros“ vardą, ir privilegijas metus naudotis „Floralit-2“ firmos paslaugomis. Stambiausia dovana grožio karalienei – raudonas „Nissan“ automobilis, kuriuo galės metus važinėti, bet jo savininkė taps tik po metų, jei per juos įvykdys visus, su konkurso organizatorės „Akademija Femina“ firmos pasirašytus sutarties, reikalavimus. Gražuolei teks paimti metų atostogas iš Medicinos akademijos, bet ji nusprendusi baigti medicinos studijas ir įkurti gydymą grožio centru.

Konkursas vyko gamtoje, 20 km nuo Vilniaus įsikūrusiame „Villon“ viešbutyje.

Br. J.

Nuotr. Jono Tamaliūčio

Noriu savo pridėti pavardės po vedamaisiais nepasirašymo. Nebūdamas iš jūsų krašto, vedamųjų rašytojų nepažįstu ir tikriausia niekad nepažinsiu, bet pavardės gerai žinoti. Paaikškinimų paskutiniame puslapyje nepakanka.

Sutvarkykite šį reikalą, kaip sutvarkėte pirmą puslapi.

Kęstutis Česonis,
Baltimore, MD

KODĖL VISI PUOLA BOBELĮ?

Skaitant „Draugą“ ir kitus lietuvių laikraščius, man susidaro labai blogas jausmas: tikrai negaliu suprasti, kodėl žmonės taip šmeižtingai rašo apie dr. Kazį Bobelį. Čia yra žmogus, kur visą gyvenimą aukėjo dėl Lietuvos laisvės ir gerybės. Dr. Bobelis yra daktaras, baigęs mokyklą Vokietijoje ir John Hopkins universitetą. Jis didelę praktiką turėjo Illinois ir Floridoje. Jis buvo teisingai išrinktas Seimo nariu, o dar po jo Seimo atsakomybės jis atlieka dvi operacijas per savaitę ir moko Vilniaus universitetą.

Mes, visi lietuvių, turime pradėti susigventi su mūsų tautiečiais. Mes turime pradėti dirbti kartu. Žmogus, kaip dr. Kazys Bobelis, turėtų būti gerbiamas, ne kritikuojamas. Laikas visiems palikti dr. Bobelį ramybėje, leiskime jam testą darbą, kur jis yra dirbęs visą gyvenimą.

Tomas J. Glavinskas,
St. Petersburg, FL

ŠOVINISTIŠKA DAINA POPIEŽIUI

Liepos 27 d. 16 val. per Cable TV SCOLA kanalo rodoma lietuviška Panoramos programa buvo duota lenkų kalba informacija apie būsimą lenkiškų chorų pasirodymą popiežiaus apsilankymo Lietuvoje, Vilniuje, metu.

Liepos 12 d. laidoje lenkiškai pranešta, kad lenkų chorai giedos bažnytinės giesmės len-

kiškai ir lotyniškai. Be to, jie giedos specialiai dabar parašytą dainą – giesmę popiežiui, kuriuos priegiesmis taip skamba: „...Čia jaunas lenkų kraštas, (maždaug, cituoju iš atminties).

Ta daina ir buvo padainuota! Man atrodytų, kad tai grynai politinio ir net kiršinančio pobūdžio daina – giesmė! Nejaugi ten lietuviai nesupranta lenkiškai? Tai jau ne „religinė“, bet grynai politinė daina! Išeitu, kad Lietuvos sostinė Vilnius – tai „lenkų šalis“...

Atrodo, kad lietuviai duodasi apgaudinėjami, ir net per lietuvišką televiziją duoda tokią šovinistinę lenkišką dainą, dar neva specialiai popiežiui parašytą...

Marijus Blynas,
Cleveland, OH

LIETUVIŲ FONDO DEMOKRATIJA

Reikia tik džiaugtis, kad Lietuvių Fondas per daugelį metų išaugo, berods, į 6 milijonų dolerių finansinę instituciją.

Savaime suprantama, kad esant tokio masto šalpos organizacijai, yra neįmanoma pelno paskirstymo komisijai visų reikalingų paramos prašytojų patenkinti iš gaunamų nuosimčių.

Tačiau, gyvendami demokratinėje krašte, turime pripažinti faktą, kad reikia skaitytis su daugumos nuomone.

Paskutinėje Lietuvių Fondo Čikagoje sušauktoje spaudos konferencijoje LF valdybos pirm. St. Baras paminėjo, kad šią vasarą bus atskaičiuota kiekvieno LF nario, kokią dalį lėšų galima skirti Lietuvai ir kokią dalį išeivijos reikalams.

Tai yra labai gera mintis, pribrendęs ir sveikintinas reikalas – atskaičiuoti daugumos aukotojų nuomonę.

Žinome, kad LF naujos pajamos žymiai mažėja. Šitas aukotojų atsilaukimas padės ir naujų pajamų pažangai.

Yra svarbu duoti Lietuvai, tačiau, kai mes patys jau merdėjame, tik piniginiai reikalai padės išspręsti išeivijos lietuvių kultūrinį gyvenimą ir jo tolimesnės egzistencijos testinimą.

Šis LF pirm. St. Baro pareiškimas yra sveikintinas ir remtinas.

Vytautas Šeštokas,
Los Angeles, CA

REIKIA ADRESŲ

Su malonumu perskaičiau liepos 17 dienos „Drauge“ B. Jasaitienės rašinį „Mūsų gražiosios Lietuvos vaikų namai“. Tai labai girtinas darbas, kuris reikalingas mūsų visų paramos, gaila, kad nėra adresų nei čia Amerikoje globos ar organizacijų, nei Lietuvoje. Prašau viešai pranešti „Drauge“ visų jums žinomų organizacijų, draugijų ir istaigų telefonus ir faksus čia bei Lietuvoje. Tai palengvintų geradarių darbą.

Margarita Jagminienė,
Bridgewater, MA

„DRAUGO“ RĖMĖJAI

Atsiųsdami „Draugui“ laimėjimų bilietus, daugelis dar prijungė ir savo piniginę auką.

50 dol. Julija Brazienė, Chicago, IL.

40 dol. Raminta ir Vladas Sinkai, Western Springs, IL., ir Bruce Stephenson, Highland Park, IL.

30 dol. Stasė ir Leonas Kankai, Necedah, WI., Matt J. Vilutis, Frankfort, IL., Leokadija Pačauskienė, Union Pier, MI.

25 dol. Edward Lavan, Worcester, MA., Jonas Valaitis, Oak Lawn, IL., Elena Wasilewski, Broadview, IL., V. & J. Lendraitis, Palos Heights, IL.

20 dol. Sofija Plėnienė, Oak Lawn, IL., dr. Laimutė Griniūtė-Šmulskienė, Chicago, IL., Julius Matonis, Burbank, IL., Genė Valantinienė, Cicero, IL., Laimutė Tornau, Chicago, IL., Stasys Liepas, Michigan City, IN., Jonas Brokevicius, Westland, MI., Veronika Dauchanskas, Chicago, IL.

15 dol. Joseph Dauparas, Chicago, IL., Aldona Griškienė, Chicago, IL., Juzė Ivauskienė, Chicago, IL., Laima ir Leonas Bildušai, Chicago, IL., Juozas Bulika, Chicago, IL., Vytautas P. Janulaitis, Oak Lawn, IL., Viktoras A. Kuraitis, Orland Park, IL., Antonina Repšienė, IL., Pauline Sukis, Oak Lawn, IL., Bruno P. Tauras, Chicago, IL., Marija Vaitkienė, Belleville, IL., Beniga Butler, Chicago, IL., Nemira Šumskienė, Chicago, IL., Vladas Rastis, Chicago, IL.

10 dol. Petras Giedrimas, Chicago, IL., Juozas Grauzinis, Chicago, IL., Stanley J. Rymas, Chicago, IL., Antanas Zailskas, Cicero, IL., kun. Jonas A. Bacevičius, Kintyre, ND., Antanas Budrys, Chicago, IL., Renius Dičius, La Grange, IL., Mr. & Mrs. A. Karnius, Michigan City, IN., Juozas S. Kriaučiūnas, Putnam, CT., Kazys Majauskas, Chicago, IL., dr. Elena Pertik, New Buffalo, MI., Algirdas Putrius, Chicago, IL., L. M. Shlikas, Dolton, IL., Dana Sved, Chicago, IL., dr. Otoras Vaitas, Bloomfield Hills, MI., Valerija Žadeikienė, Oak Lawn, IL., Juozas Ališauskas, Berwyn, IL., Norman Burstein, Skokie, IL., Roger R. Chenosky, Chicago, IL., seselė M. Gabrielė, Lemont, IL., Vanda Jautokas, Chicago, IL., Vitas Šerelis, Chicago, IL., Mykolas Vaišvila, Chicago, IL., Petras Vėbra, Chicago, IL., Jūratė Dovilas, Oakbrook Terrace, IL., Dana Elsbergas, Melrose Park, IL., Emilija Gaškie- nė, Chicago, IL., Antanas Jamdolis, Chicago, IL., Antanas Juodvalkis, Chicago, IL., Liudas Kirkus, Palos Hills, IL., Juzefa Paulauskas, Chicago, IL., Ona Rušenienė, Chicago, IL., Vida Bartkus-Murray, La Grange, IL., V. J. Statkus, North Riverside, IL., Vytautas Vanagas, Skokie, IL., Arnoldas Chesna, Melrose Park, IL., Pranas Gudaitis, Lockport, IL., Regina Juškaitė, Detroit, MI., Agnė ir Juozas Kižiai, Chicago, IL., Bronius Nainys, Lemont, IL., Juozas Tijūnelis, Farmington, Ct., Alfonsas Pimpė, Chicago, IL., Sofija Skobeikienė, Richmond Hill, NY., Albinas Slivinskis, Burbank, IL., A. Šuopienė, Chicago, IL., Angėlė Talandis, Chicago, IL., kun. Ignas Urbonas, Gary, IN., ir Petras Povilas Žansitis, Chicago, IL.

25 dol. Albinas Dzirvonas iš Chicago ir Gertrūda Slaby iš Powers Lake, WI.

20 dol. atsiuntė Danys Mikeliūnas iš Michigan City, IN, Romualdas K. Račiūnas iš Lemont, IL, Vytautas Musonis iš Oak Lawn, IL, Eugenijus Sto-

Kauno Žaliakalnio tikinčiųjų bendruomenė, prisiglaudusi šioje medinėje bažnytelėje, laukia naujos Prisikėlimo šventovės.

nikas iš Flossmoor, IL., Teresė Degutis iš Griffith, IN, Aleksas Lapkus ir Bridgeview, IL, M. Norušis iš Highland Park, IL, Peter Kiršinas iš Country Club Hills, IL, Eleonora Szwed iš Chicago, IL, Alfonsas Bacevičius iš Ponce Inlet, FL, Antanas Vieškalnis iš Centerville, MA, dr. Jonas Žukas iš Baltimore, MD, Bronė Stangenbergas iš Cicero, IL, Ignas Budrys iš Peoria, IL, Povilas Taluntis iš Chicago, IL, Frank Kašuba iš Las Cruces, NM, Vytautas Laugalis iš Niantic, CT, W. Kaman-tauskas iš Norwood, MA, Graži-na Žukauskas iš Chicago, IL, Petras Čelkis iš Chicago, IL, Jonas Martinkus iš Chicago, IL, Bronius Keturakis iš Milwaukee, WI, Emilija Kolba iš Oak Lawn, IL, Julija Druseikis iš Rochester, NY, Jonas Paliulis iš Waterbury, CT, dr. Gražina S. Gayes iš Chicago, IL, Vacys

Numgaudas iš Harbert, MI, Ligija Rociūnas ir Grandvire, NY, Ona Venčauskas iš Brock-ton, MA, Adolfas Šimkus iš Or-mond Beach, FL, Marija Žy-mantienė iš Los Angeles, CA, Vita Norvilaitė iš Detroit, MI, Charles Stasukaitis iš Union Pier, MI, Stasys Strasevičius, Emilija Valantinienė, J. Vasiu-kevičius, Julija Smilgienė, Jo-nas Sema - visi iš Chicago, E. Baršketienė iš Hinsdale, IL, ir Eugenija Blinstrubienė, Anta-nas Čepėnas, Adelė Sakalienė ir Filomena Taruus - visi iš Oak Lawn, IL.

15 dol. įteikė Irena Marčio-nienė iš St. Petersburg, Beach, FL.

Nuoširdžiai dėkojame vi-siems, aukojusiems savo dienraščiai paremti vykdo-mo vajuos progą. Kiekviena auka labai įvertinama ir laukiama.

A.†A. JONAS SIRUTIS

Gyveno Hot Springs, AR, anksčiau Cleveland, OH, Chica-go, IL.

Po ilgos ligos mirė 1993 m. liepos 31 d., sulaukęs 79 metų Gimė Lietuvoje, Biržų apskrityje, Pasvalio valsč., Simonių kaime. Amerikoje išgyveno 42 m.

Nuliūdę liko: žmona Irena Šukytė ir kiti giminės Lietuvoje.

Priklausė Liet. Bendruomenei, BALF'ui, Liet. Fondui. Laidotuvės įvyks penktadienį, rugpjūčio 6 d. Tautinėse lietuvių kapinėse po 11:30 val. ryto apeigų prie karsto.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę žmona ir giminės.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus / Donald M. Petkus. Tel. Informacija: Birutė Navickas, 708-739-0363.

Mylimai motinai

A.†A. ONAI JANKAUSKIENEI

mirus, dukterį DANUTĘ EIDUKIENĘ, žentą ED-MUNDĄ, anūkus ir proanūkus bei kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.

Vytautas Janulaitis

Ona Lukienė

Pranė ir Juozas Masilioniai

Stasė ir Ričardas Petersonai

Elena ir Petras Spūkai

Motina, man saulė tavo veidą mena,
Vargo raukšlės šviečia kaip žvaigždžių keliai,
Visą šitos žemės klaidų kelią mano
Tegu švies man tavo veido spinduliai.

B. Brazdžionis

Dalinamės giliu netekties skausmu, palaidojus mylimą

MOTINĄ

Lietuvoje, su mūsų miela sese MARYTE ULEVICIŪ-TE-JANKAUSKIENE ir Jos šeima.

Detroito Lietuvos Dukters

Penktoji Lietuvos grožio karalienė Jūratė Mikutaitė.

Nuotr. Jono Staselio

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

„Draugo“ gegužinė tikrai puikiai pavyko! Tai gali paliudyti apie pusantro tūkstančio gerai nusiteikusių svečių, pasinaudojusių malonių oru, gražia aplinka ir proga paremti savo dienraštį. Kaip daugelis išsireiškė: „Dar niekad „Draugo“ gegužinėje nebuvo tiek žmonių!“ Graži Algimanto Barniškio orkestro muzika ir dainos, labai gausus „laimės šulinys“ ir laimėjimų stalas (mūsų dosnių skaitytojų, atsiliepusių į prašymą paaukoti dovanų laimėjimams, dėka) suteikė daug malonumo, bandantiems savo laimę. Užteko atgaivos kūnui ir sielai, kai susirinko seniai ir ne taip seniai matyti bičiuliai prie gerimų palapinės, prie maistu apkrautų stalų. Ačiū visiems! Matant tokį akivaizdų pritarimą ir rūpestį savo dienraščiu, stengsimės, kad „Draugas“ vis tobulėtų, stiprėtų ir ilgai visus lankytų.

Inž. Antanas ir Balso pirminkė Marija Rudžiai, negalėdami dalyvauti „Draugo“ gegužinėje (praėjusį sekmadienį), atsiuntė 100 dol. auką. Nuosirdžiai įvertiname savo skaitytojų pareigos jausmą ir auką.

Lietuvių Krikščionių Demokratų sąjungos Čikagos skyriaus gegužinė – išvyka įvyks š.m. rugpjūčio 8 d., sekmadienį, Lidijos ir Vlado Solitūnų sodyboje, 8335 Fieldcrest Ave., Willow Springs, Illinois. Pradžią 1 val. p.p.

Visuomenės patogumui po 10:30 val. pamaldų (12 val.) nuo Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčios išvažiuos autobusas. Norintieji pasinaudoti autobusu, prašome skambinti Petriui Jokubkai, tel. (312) 776-7989.

Atsilankę į gegužinę nesi-gailėsite. Bus šiltas namuose gamintas maistas, nereikės kęsti troškulo, veiks turtingas dovanų paskirstymas ir t.t.

Galėsime trumpai išgirsti labai svarbių žinių iš mūsų tėvynės Lietuvos. Be to, savo atsilankymu moraliai ir materialiai paremsite LKDS skyriaus veiklą. Lietingam orui esant, šeimininkų būsimie priglauti po stogą.

Tad visi nariai ir svečiai maloniai laukiami.

x BALFui šiuo metu labai reikalingi naudoti rūbai ir batai. Maloniai prašome lietuvių visuomenę į tai atkreipti dėmesį ir paaukoti švairių, gerame stovyje rūbų. BALFAS dabar ypatingą dėmesį skiria šalpai Lietuvoje ir nuolatos siunčia rūbų, maisto ir vaistų siuntinius. Rūbai priimami Centro istaigoje 2558 W. 69th St., Chicago, IL, tel. 312-776-7582. Nuo pirmadienio iki penktadienio 9-4 v.v.

(sk)

x Parduodame bilietus kėlionėms į Lietuvą ir į visus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. Skambinti: T. Lesniauskienei, TravelCentre, 69 St., Chicago, IL 60629, tel. Ltd., tel. 708-526-0773.

(sk)

Skaitykite ir remkite vienintelį išeivijos lietuvių dienraštį
DRAUGA
Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime „Draugo“ dienraščiu
(4545 W. 63rd. Str., Chicago, IL 60629)
DRAUGAS
MŪSŲ IŠEIVIJOS PASIDIDŽIAVIMAS IR KULTŪROS ŠVYTURYS.

Pat Michalski, Illinois gubernatoriaus Jim Edgar asistentė etniniam reikalams, su vyru Harry Michalski (jie gyvena Rogers Park, Čikagoje) atsilankė į „Draugo“ gegužinę ir stebėjosi žmonių gausumu, gera nuotaika. Pat Michalski tvirtai pasisakė už etninės spaudos svarbą ir reikalingumą. Ji pažymėjo, kad kitos etninės grupės, daug gausesnės už lietuvių, nepajėgia leisti dienraščio, todėl mums dar svarbiau jį išlaikyti.

„Daily Southtown“ (liepos 24 d.) aprašo Lietuvos Sveikatos ministro dr. Jurgio Brėdikio apsilankymą Šv. Kryžiaus ligoninėje, kur jam buvo suruoštas priėmimas. Straipsnyje aprašoma Čikagos lietuvių medicininė pagalba Lietuvos ligoninėms, ypač parūpinama ir siunčiama Lithuanian Mercy Lift organizacijos, kuri jau pasiuntusi į Lietuvą 44 talpintuvus, kiekvienas svėręs 40,000 svarų. Pažymėta, kad ir Šv. Kryžiaus ligoninė paaukojusi medicinos ir kitų reikmenų Lietuvai už 500,000 dol. Plačiau aprašytas dr. Brėdikio apsilankymo Čikagoje tikslas, apie kurį jau buvo rašyta „Drauge“ anksčiau. Straipsnio autorius – Steve Metsch. Kartu išspausdinta ir nuotrauka.

Petras Grina, kuris gyvena Flemington, NJ, jau nebe pirmą kartą užsisako įvairių knygų „Draugo“ administracijoje. Šį kartą jis įsigijo už žymiai didesnę sumą, kurios buvo pasiūstos jo nurodytu adresu. Už jas atsiųsindamas, dar įteikė 32.85 dol. auką.

Pat Michalski, Illinois gubernatoriaus Jim Edgar asistentė etniniam reikalams, su vyru Harry Michalski (jie gyvena Rogers Park, Čikagoje) atsilankė į „Draugo“ gegužinę ir stebėjosi žmonių gausumu, gera nuotaika. Pat Michalski tvirtai pasisakė už etninės spaudos svarbą ir reikalingumą. Ji pažymėjo, kad kitos etninės grupės, daug gausesnės už lietuvių, nepajėgia leisti dienraščio, todėl mums dar svarbiau jį išlaikyti.

Susitikę „Draugo“ gegužinėje: Algė Šleženė, dr. Adolfas Šležas, marijonų provinciolas kun. Viktoras Rimšelis ir dr. Petras Kisieliūnas.

x MEKSIKA – PUERTA VALLARTA, spalio 16-23 d. Kaina tik \$479. Oro susisiekimas, viešbutis ir visi mokesčiai. Registruotis pas Travel Advisers, 708-524-2244, Birutė Zalatorienė, iki rugpjūčio 17 d.

(sk)

x TIK \$35 kava, arbata, kakava, apelsinų koncentratas, aliejus, mėsos konservai, vitaminai – viskas užsienietiška. 55 sv. įvairaus maisto – \$98. Produktai užsienietiški, išskyrus mėsos gaminius ir sūrį. 45 sv. įvairaus maisto be mėsos kainomis. Skambinti: T. Lesniauskienei, TravelCentre, 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.

(sk)

(sk)

x Už a.a. miškininką prof. Antaną Rukuižą šv. Mišios bus aukojamos trečiadienį, rugpjūčio 4 d. 8 v.r. Tėvų Jėzuitų koplyčioje minint 20 m. mirties sukaktį. Prisimenantys velionį, kviečiami dalyvauti šv. Mišių aukoje ir maldoje. Liūdintys – sūnus ir marti.

(sk)

x Ieškomas senas draugas Casimir Zubras, gim. 1912 m. Vilniuje, gyv. Stuttgart, Vokietijoje. Atvyko į JAV 1951 m. ir gyvena Chicagoje, 3324 S. Union Ave. Atsiliepkite, rašykite: H. F. Torch (Chiffre), Continental Gardens 300 N. Sunrise Way #9, Palm Springs, CA 92262.

(sk)

x Linksma gegužinė rugpjūčio 8 d. ruošia JAV LB Vid. Vakarų apygardos valdyba, kurią sudaro pirm. Kazys Laukaitis, Kęstutis Jėčius, Agnė Katiliškytė-Berner ir Svajonė Kerelytė, Lietuvių centre Lemonte, tuoj po pamaldų. Bus skanūs pietūs, gėrimai, linksma muzika ir loterija. Valdyba kviečia visus Chicago ir apylinkių lietuvius atsilankyti.

(sk)

Svečių būrelis „Draugo“ gegužinėje. Iš kairės: Birutė Jasaitienė, Pat Michalski, Illinois gubernatoriaus Jim Edgar asistentė etniniam reikalams, Vaclovas Momkus, Danutė Bindokienė, Harry Michalski, „Draugo“ renginių vadovė Marija Remienė ir Margarita Monkienė.

SĖKMINGA „DRAUGO“ GEGUŽINĖ

Sekmadienio, rugpjūčio pirmos dienos mėlynas dangus su pūkiniais debesėliais ir gailinančiu vėjėliu iškviė į gamtą Čikagos ir visų jos priemiesčių lietuvių. Šimtai automobilių dundėjo į „Draugo“ gegužinę, į gražiąją gamtą Marijonų vienuolyno sode, kur svečių laukė ilgi stalai ir kėdės, turtingas baras, skanumynais iš tolo kvepianti virtuvė, spaudos stalas ir labai turtingas, per kelis stalus nusitęsęs „laimės šulinys“.

Na ir suvažiuo svetelių! Apie porą tūkstančių. Kaip niekad ankstyvesniais metais. Mašinų pastatymui pritrūko vietos statymo aikštėje ir didžiulėje pievoje.

– Sveiki, sveiki sveteliai! – nespėjo spausiti rankų provinciolas kun. dr. Viktoras Rimšelis.

– Matai kiek draugų turi „Draugas“ – šypsojosi svečias iš Indianos, prel. Ignas Urbonas, kartu su Marquette Parko lietuvių parapijos klebonu Jonu Kuzinsku, kun. J. Vaisniu ir kitais.

Gegužinė aplankė Illinois gubernatoriaus atstovė Pat Michalski su vyru, daug lietuvių visuomenės veikėjų, organizacijų vadovų, intelektualų ir „Draugo“ bendradarbių bei skaitytojų.

Metinė „Draugo“ gegužinė prasidėjo šv. Mišiomis, kurias aukėjo kun. V. Rimšelis, pasakydamas atitinkamą

pamokslą. Po pamaldų prasidėjo vaišės. Tiek daug buvo svetelių, kad pritrūko ne tik vietų prie stalų, bet ir dešrų, vištų, kugelio ir lėkščių, nors buvo pasiruošta gerai tūkstantinei.

– Antanai, penkis alus! Vokiškus, – grūdosi prie baro neseniai iš Lietuvos atvykęs tautietis. Jų nemažai atsilankė gegužinėje. Net visa „Lietuvos Vaikų Vilties“ igula iš Seklyčios.

– Noriu užsisakyti „Draugo“. Ar „Lietuvos aidas“ numeriai nemokamai? – „Draugo“ prenumerata 80 dolerių „Aidas“ veltui, – aiškinau sveteliams.

Suskambejo ir Algio Barnišio kapelos lietuviškos melodijos, visus nešančius prie Nemuno ir Dubysos krantų.

– Laimėjimų bilietai tik po dolerį. Priedo – bučkis! – reklamavo tik „laiminguosius“, besišypsanti Danguolė.

– Laimingieji pas mane! – nenusileido platintojas Jonas.

– Nieko nelaimėjau. O sakė, kad visi laimingi!

– „Draugui“ visi laimingi! – juokėsi Danguolė.

O tų laimingųjų bilietų visgi buvo daug. Ir tos „laimės“ įvairios, vertingos. Gal didžiausia visų gegužinės dalyvių laimė buvo draugų, seniai nematytų pažįstamų susitikimas ir pabendravimas.

– Pažiūrėkit, visas Lemontas suvažiuo. Visas centras, –

džiaugėsi Lemonto veikėjos Bronė Nainienė ir Jadvyga Damušienė.

Priėmimui, pavaišinimui tokiame svetelių gausumui „Draugo“ gegužinėje, renginių vadovė Marija Remienė suorganizavo visą armiją talkininkų. Maistu svetelius aprūpino: Juzė Ivašauskienė, Jadvyga Dočkienė, Anelė Šulaitienė, Dana Pareigienė, Antanina Repšienė, Janina Mikutaitienė, Vida Šilienė, Stasė Paulionienė, Alina Vadeišienė, Zuzana Žilevičienė, Zosė Adomavičiūtė ir Raimundas Rimkus. Maistą skaniai gamino: Ona Norvilienė, Viktorija Valavičienė, Dana Kurauskienė ir Irena – Tėvų Marijonų šeimininkė. Prie kasos dolerius mikliai skaičiavo: Kostas Dočkus ir Sofija Dziugienė. Saulutei glostant, troškuli visiems malšino baro tarnyba: Antanas Valavičius, Jonas Levickas, Algis Čepėnas, Vacys Jakovickas ir Vytautas Dijokas. Loteriją tvarkė: Birutė Jasaitienė – vadovė, Aldona Šmulkštienė, Agnė Kižienė, Ona Gradinskienė, Laima Vaičiūnienė, Aldona Underienė, Matilda Marcinkienė, Danutė Vidžiūnienė ir Danguolė Ilginytė.

Metinė „Draugo“ gegužinė, nepaprastai sėkmingai praėjusi, tęsėsi iki pavakario, sutelkusi gražių pajamų mūsų dienraščio išlaikymui. „Draugo“ leidėjai, redakcija ir administracija visiems gegužinės darbuotojams, talkininkams ir sveteliams reiškia nuosirdžią padėką.

Br. Juodelis

TĘSIAMOS PRASIMINGOS TRADICIJOS

Jau daugelį metų viena ar kita jūrų šaulių kuopa liepos mėnesį surengia tradicinę Jūros dieną. Šiais metais Gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopa surengė tradicinę-metinį Čikagos - Cicero - Detroito jūros šaulių vasaros sąskrydį – Jūros dieną, liepos 11 d., sekmadienį, Union Pier, MI. 10:30 val. ryto „Gintaro“ vasarvietės teniso aikštelėje buvo pakeltos JAV ir Lietuvos vėliavos. Keliant vėliavas, pasipylė lietus, kaip iš kibiro. Išsirikiavę šauliai, ramovėnai ir nedidelė publikos dalis, dalyvavusi iškilmėse, kiaurai permirko.

Vienuoliktą valandą turėjusios vykti pamaldos lauke buvo perkeltos į „Gintaro“ salę. Šv. Mišias už žuvusius bei mirusius Lietuvos jūreivius ir jūrų šaulius aukėjo kun. Kazimieras Raudeliūnas SJ, kuris liepos 10 d. kartu su kunigu Juozu Vaisniu šventė 50 metų kunigystės sukaktį. Pasveikinęs šaulius ir padėkojęs už tęsiamas gražias tradicijas, vietoj pamokslą papasakojo svarbesnius išgyvenimus savo 50 metų kunigavimo laikotarpiu.

Po pamaldų visi vyko į International Friendship Gardens, Michigan City, Indiana, dalyvauti pagerbimo iškilmėse prie Nepriklausomos Lietuvos prezidento garbei pasodintų eglučių ir pastatytų cementinių paminklėlių. Šauliams ir ramovėnams išsirikiavus, pagerbimą atidarė „Ramovės“ Čikagos skyriaus pirmininkas Juozas Mikulis, pakviesdamas J. Bagdžių pakelti vėliavas. Buvo pagiedotas JAV himnas.

Savo atidaromajame žodyje pirmininkas pažymėjo buvusių nepriklausomos Lietuvos prezidentų didelį tautinį idealizmą. Edmundas Vengianskas. „Ramovės“ centro valdybos pirmininkas, padėkojo skyriaus valdybai už šių iškilmių suorganizavimą, šauliams, šaulėms ir būrininkams už dalyvavimą, pagerbiant mūsų tautos vadus. Dar gražų sveikinimo bei padėkos žodį tarė LSST sąjun-

gos pirmininkas Mykolas Abarius, atvykęs iš Detroito. Trumpai kalbėjo ir Antanina Repšienė, Čikagos Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkė, pareikšdama padėką ir padrasindama, nepaisant dalyvių skaičiaus, nenutraukti šių prasmingų tradicijų.

Tautos vadai buvo pagerbti, padedant trispalvių gyvų gėlių puokštės prie prezidentinių paminklėlių. Gėles padėjo: prie prez. Antano Smetonos – A. Repšienė ir A. Skopas, prie prez. Kazio Griniaus – Sophie Ferro ir A. Paukštė ir prie Aleksandro Stulginskio – Zinkus ir viena šaulė. Apeigos baigtos Lietuvos himnu.

Mrs. Jean Houck, parko priežiūrėtoja ir tvarkytoja, nusi-skundė, kad buvo pasodintos gėlės, bet, užėjus potvyniui jas nuplovė. „Ramovės“ Čikagos skyrius įteikė 100 dol. Lietuvių paviljonui pagražinti. Jau yra ir keli kiti paviljonai.

Išvyka buvo naudinga ir prasminga. Tęsime jas ir toliau.

Ant. Repšienė

IŠ ARTI IR TOLI

JAV

LIETUVIŲ VISUOMENĖS ŽINIAI

Šiuo pareiškime, kad teigimas, paskelbtas laikraštyje „Lietuvos rytas“ (1993 m. liepos 20 d.) straipsnyje – Seimo atostogos – dr. Kazys Bobelis pareiškė: „...Mane kvietė padaryti pranešimus Čikagos ir Detroito lietuvių bendruomenės apie politinį rutuliojimąsi Lietuvoje...“, ir pakartotas Detroito, per „Lietuviškų melodijų“ radioj valandėlę, liepos 23 d. neturi pagrindo ir prasišlenkia su tikrove.

JAV Lietuvių Bendruomenės Detroito apylinkės valdyba dr. Kazį Bobelį į Detroitą padaryti pranešimo, nekviė ir jo kvietimo niekad nediskutavo.

Laikraščius ir radioj valandėles prašome ši mūsų pareiškimą paskelbti ir visuomenę klaidinančią žinutę atšaukti. JAV Lietuvių Bendruomenės Detroito apylinkės valdyba

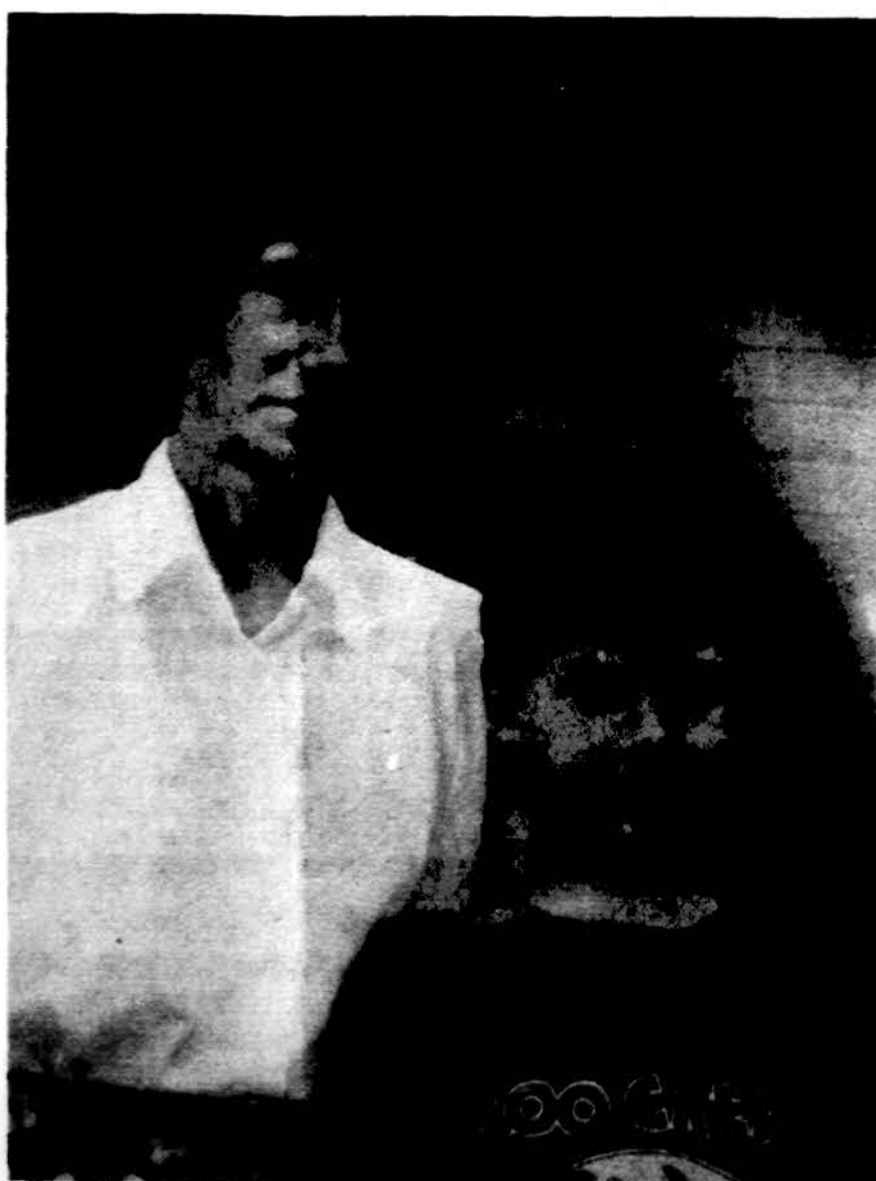
ATSIŪSTA PAMINĖTI

„Eglutė“, 1993 m. gegužė. Šis numeris skirtas Motinos dienai, o taip pat ir Jėzaus Motinai Marijai. Žurnaliuką vaikams redaguoja Nijolė Nausėdienė, leidžia JAV LB Švietimo taryba, administruoja Nekaltai Pradėtosios Marijos seserys, Putnam, CT.

„Lietuvis žurnalistas“, 1993 m., nr. 17. Lietuvių žurnalistų sąjungos neperiodinis leidinys. Redaktorė Rūta Kleva Vidžiūnienė, spausdinamas „Draugo“ spaustuviėje Čikagoje. Pažvelgus į šio numerio bendradarbius, matome pagrindinius ir dažniausiai išeivijos spaudos puslapiuose sutinkamus žurnalistus: Br. Railą, V. Volertą, J. Žygą, A. M. Balašaitienę, J. Janušaitį, K. Baroną, A. Naką, Br. Juodelį, K. Milkovaitį ir daug kitų. Nėra abejonės, kad su tokiu svariu bendradarbių būriu „Lietuvis žurnalistas“ savo 64 puslapiuose yra sukaupęs daug įdomios medžiagos. Ilustruotas nuotraukomis, viršeliai Jonės Kvietytės-Young.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Sėstadi. 9 v.r. iki 1 val. d.

Danutė ir Kęstutis Meištininkai (Lietuvos Vaikų Vilties globotiniai) „Draugo“ gegužinėje praėjusį sekmadienį.